

Kuidas Euroopa Liit toimib

Euroopa Liidu institutsioonide teatmik

Euroopa Liit

Käesoleva brošüüri ning lühikesed ja lihtsad selgitused ELi kohta leiata veebilehelt
ec.europa.eu/publications

Euroopa Komisjon
Teabevahetuse peadirektoraat
Väljaanded
B-1049 Brüssel

Käsikiri koostatud juulis 2007
Kaanekujundus: EK

Kataloogiandmed on trükise lõpus.

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2008

ISBN 92-79-03655-6

© Euroopa ühendused, 2008

Paljundamine on lubatud.

Printed in Belgium

TRÜKITUD VALGELE KLOORIVABALE PAPERILE

Kuidas Euroopa Liit toimib

Euroopa Liidu institutsioonide teatmik

Sisukord

Euroopa Liidu tutvustus	3
Aluslepingud	5
Otsuste tegemine Euroopa Liidus	7
Euroopa Parlament – rahva hääl	11
Euroopa Liidu Nõukogu – liikmesriikide hääl	15
Euroopa Komisjon – ühiste huvide kaitsja	21
Euroopa Kohus – õigusjärelvalve teostaja	26
Euroopa Kontrollikoda – rahal on väärtus	29
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee – kodanikuühiskonna hääl	31
Regioonide Komitee – piirkondlike ja kohalike omavalitsuste hääl	33
Euroopa Investeeringuspank – majandusarengu rahastaja	35
Euroopa Keskpank – euro haldaja	37
Euroopa ombudsman – kaebuste uurija	39
Euroopa andmekaitseinspektor – isikuandmete puutumatus kaitsja	41
Ametid	43

Euroopa Liidu tutvustus

Euroopa Liit (EL) on Euroopa demokraatlike riikide pere, kus tehakse koostööd kodanike elujärje parandamiseks ning parema maailma ülesehitamiseks.

Uudiste esikülgedele jõudvaid „perekondlikke tülitemisi” ja juhuslike kriise tähelepanuta jättes on Euroopa Liit märkimisväärne saavutus. Poole sajandi jooksul on see taganud Euroopas rahu ja õitsengu, siin on käibel ühine Euroopa raha (euro) ning piirideta ühisturul võivad vabalt liikuda nii kaubad, inimesed, teenused kui ka kapital. Euroopa Liidust on saanud suur majanduslik jõud ning ta hoiab maailmas esikohta nii keskkonnakaitse kui ka arenguabi osutamise valdkonnas. Liidu liikmete arv on kasvanud kuult 27-le ning mitmed riigid soovivad veel ühineda.

Euroopa Liidu edu on tulnud paljuski tänu tema ebatavalisele töökorraldusele. ELi kuuluvad riigid (liikmesriigid) säilitavad oma rahvusliku sõltumatuse, kuid nad ühendavad oma suveräänsuse, et saavutada tugevus ja ülemaailmne mõjukus, mida ükski neist eraldi ei saavutaks. EL ei ole föderatsioon nagu Ameerika Ühendriigid, kuid on palju enamat kui valitsustevahelise koostöö organisatsioon, nagu ÜRO. Tegelikult on EL ainulaadne.

Praktikas tähendab suveräänsuse ühendamine seda, et liikmesriigid delegeerivad osa oma otsustusõigusest nende poolt loodud Euroopa institutsioonidele, nii et otsused teatavates ühise huvi valdkondades tehakse demokraatlikult Euroopa tasandil.

Kolm peamist otsuseid tegevat institutsiooni on järgmised:

- Euroopa Parlament (EP), mis esindab ELi kodanikke ja mille liikmed valitakse kodanike poolt otsestest valimistel;
- Euroopa Liidu Nõukogu, mis esindab liikmesriike;
- Euroopa Komisjon, mis esindab liidu kui terviku huve.

Nimetatud institutsionaalne kolmik töötab välja ja poliitika ja õigusaktid, mida rakendatakse kogu Euroopa Liidus. Uue õigusakti ettepaneku teeb komisjon, kuid õigusakti võtavad vastu parlament ja nõukogu. Õigusakte rakendavad komisjon ja liikmesriigid ning jõustab komisjon.

Euroopa Kohus on viimase instantsi kohtunik Euroopa õigusega seotud vaidlustes.

Kontrollikoda kontrollib liidu tegevuse rahastamist.

Euroopa Liidu toimimises on oluline osa ka paljudel teistel asutustel:

- Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esindab organiseeritud kodanikuühiskonna majandus- ja sotsiaalvaldkonna osapooli, näiteks tööandjaid ja töötajaid ning ametiühinguid ja tarbijaorganisatsioone;
- Regioonide Komitee esindab piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi;
- Euroopa Investeerimispank rahastab majandusarengule suunatud investeerimisprojekte nii Euroopa Liidus kui ka väljaspool ning toetab Euroopa Investeerimisfondi kaudu väikeettevõtteid;

- Euroopa Keskpank vastutab Euroopa Liidu rahapoliitika eest;
- Euroopa ombudsman uurib Euroopa Liidu institutsioonide ja asutuste haldusomavoli kohta esitatud kaebusi;
- Euroopa andmekaitseinspektor kaitseb teie isikuandmete puutumatust.

Lisaks tegelevad konkreetsetele valdkondadele keskendunud ametid teatavate tehniliste, teaduslike või haldusülesannetega.

ELi institutsioonide õigused ja kohustused ning eeskirjad ja menetlused, millest nad kinni

peavad pidama, on sätestatud ELi aluslepingutes. Aluslepingud on heaks kiitnud kõikide liikmesriikide presidendid ja peaministrid ning seejärel ratifitseerinud nende riikide parlamendid.

Järgnevates peatükkides tutvustatakse aluslepinguid, Euroopa Liidu institutsioone, asutusi ja ameteid ning selgitatakse, millega iga üksus tegeleb ning kuidas toimub nendevaheline koostöö.

© Reporters

Kuue riigi sõlmitud Rooma lepingu pidulik allakirjutamine 1957. aastal.

Aluslepingud

Euroopa Liidu aluslepinguid on neli:

- Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse (ESTÜ) asutamisleping, mis allkirjastati Pariisis 18. aprillil 1951, jõustus 23. juulil 1952 ning kaotas kehtivuse 23. juulil 2002.
- Euroopa Majandusühenduse (EMÜ) asutamisleping, mis allkirjastati Roomas 25. märtsil 1957 ning mis jõustus 1. jaanuaril 1958. Sageli nimetatakse seda ka Rooma lepinguks.
- Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) asutamisleping, mis allkirjastati Roomas samal ajal EMÜ asutamislepinguga.
- Euroopa Liidu (EL) leping, mis allkirjastati Maastrichtis 7. veebruaril 1992 ning mis jõustus 1. novembril 1993. Seda lepingut nimetatakse sageli Maastrichti lepinguks.

ESTÜ, EMÜ ja Euratomi asutamislepinguga loodi kolm Euroopa ühendust ehk liikmesriikide ühine otsustussüsteem söe, terase ja aatomienergia tootmise ning muude majandusvaldkondade jaoks. 1967. aastal moodustati süsteemi haldamiseks loodud ühiste institutsioonide liitmisel ühine komisjon ja ühine ministrite nõukogu.

Lisaks majandusküsimustele laienes EMÜ vastutus järk-järgult muudele valdkondadele, sh sotsiaal-, keskkonnakaitse- ja regionaalpoliitika valdkonnale. Kuna tegemist ei olnud enam ainult majandusühendusega, muudeti selle nimi neljanda lepinguga (Maastrichti

lepinguga) Euroopa Ühenduseks (EÜ). Kuna ESTÜ lepingu kehtivusaeg hakkas 2002. aastal lõppema, inkorporeeriti söe ja terasetööstusega seotud kohustused järk-järgult teistesse lepingutesse.

Lisaks leppisid liikmesriikide valitsused Maastrichtis kokku teha koostööd välis- ja julgeolekupoliitika ning justiits- ja siseküsimuste valdkonnas. Lisades ühenduse olemasolevale süsteemile valitsustevahelise koostöö kõnealustes valdkondades, loodi Maastrichti lepinguga uus, kolmele sambale toetuv poliitiline ja majanduslik struktuur. See ongi Euroopa Liit (EL).

Kõik, mida Euroopa Liit teeb, on sätestatud aluslepingutega. Neid lepinguid on muudetud iga kord, kui ELiga on ühinenud uus liikmesriik. Aeg-ajalt on lepinguid muudetud, ka selleks,

Euroopa Liidu alustalaks on aluslepingud. Liidu kolm „sammast“ tähistavad erinevaid poliitikavaldkondi, millel on erinevad otsuste tegemise süsteemid.

et reformida Euroopa Liidu institutsioone ja anda Euroopa Liidule mõni uus vastutusala. Lepinguid muudetakse ELi liikmesriikide valitsuste erikonverentsil (valitsustevaheline konverents ehk VVK). Kõige olulisematel valitsustevahelistel konverentsidel saavutati järgmised tulemused.

- Ühtne Euroopa akt, millele kirjutati alla veebruaris 1986 ning mis jõustus 1. juulil 1987. Sellega muudeti EMÜ asutamislepingut ja valmistati ette ühisturu loomise lõpuleviimine.
- Amsterdami leping, millele kirjutati alla 2. oktoobril 1997 ning mis jõustus 1. mail 1999. Selle lepinguga laiendati ühist suveräänsust täiendavatele valdkondadele, hõlmas suuremal määral kodanike õigusi ning tugevdati koostööd sotsiaal- ja tööhõivepoliitika valdkonnas.
- Nice'i leping, millele kirjutati alla 26. veebruaril 2001 ning mis jõustus 1. veebruaril 2003. Sellega muudeti alus-

lepinguid veelgi, lihtsustades ELi otsuste tegemise süsteemi nii, et see toimiks tõhusalt ka pärast järgmisi laienemisi.

- Põhiseaduse lepingu eelnõu, mis kiideti heaks ja millele kirjutati alla 2004. aasta oktoobris, ei ole jõustunud, sest seda ei ratifitseerinud kõik ELi liikmesriigid.
- Lissaboni leping, mille suhtes jõuti kokkuleppele 2007. aastal, aga mis ei jõustu enne, kui kõik liikmesriigid on selle ratifitseerinud. Leping aitab muuta Euroopa Liidu demokraatlikumaks ja läbipaistvamaks, juurutada lihtsamaid töömeetodeid ja hääletusreegleid ja tagada asjaomase harta abil meie põhiõigused ning annab Euroopa Liidule võimaluse rääkida ühehäälselt kaasa üleilmsetes küsimustes.

© Picture-alliance/dpa/Zucchi

Puhas keskkond on üks paljudest valdkondadest, mille puhul ELi liikmesriigid on otsustanud paremate tulemuste saavutamiseks oma suveräänsuse ühendada.

Otsuste tegemine Euroopa Liidus

Euroopa Liidu tasandil otsuste tegemisse on kaasatud mitmed ELi institutsioonid, eelkõige:

- Euroopa Parlament (EP/parlament);
- Euroopa Liidu Nõukogu ja
- Euroopa Komisjon.

Tavaliselt teeb uue õigusakti ettepaneku komisjon, kuid õigusakti võtavad vastu parlament ja nõukogu. Teatud juhtudel võib nõukogu ka üksi otsustada. Ka teistel institutsioonidel on täita oma roll.

ELi õigusaktide peamised liigid on direktiivid ja määrused. Direktiividega seatakse kõikidele liikmesriikidele ühtsed eesmärgid, kuid jäetakse riikide ametiasutuste otsustada, millises vormis ja millise meetodiga need eesmärgid saavutatakse. Tavaliselt antakse liikmesriikidele direktiivi rakendamiseks aega üks kuni kaks aastat. Määrused on otse kohaldatavad kogu ELis vahetult pärast nende jõustumist, ilma et liikmesriigid peaksid astuma omapoolseid samme.

ELi otsuste tegemise reeglid ja menetlused on kindlaks määratud aluslepingutega. Iga uus ELi õigusakt toetub mõnele vastava aluslepingu artiklile, mida nimetatakse õigusakti õiguslikuks aluseks. Sellest sõltub ka seadusandliku menetluse valik. Kolm põhilist menetlust on kaasotsustamismenetlus, nõuandemenetlus ja nõusolekumenetlus.

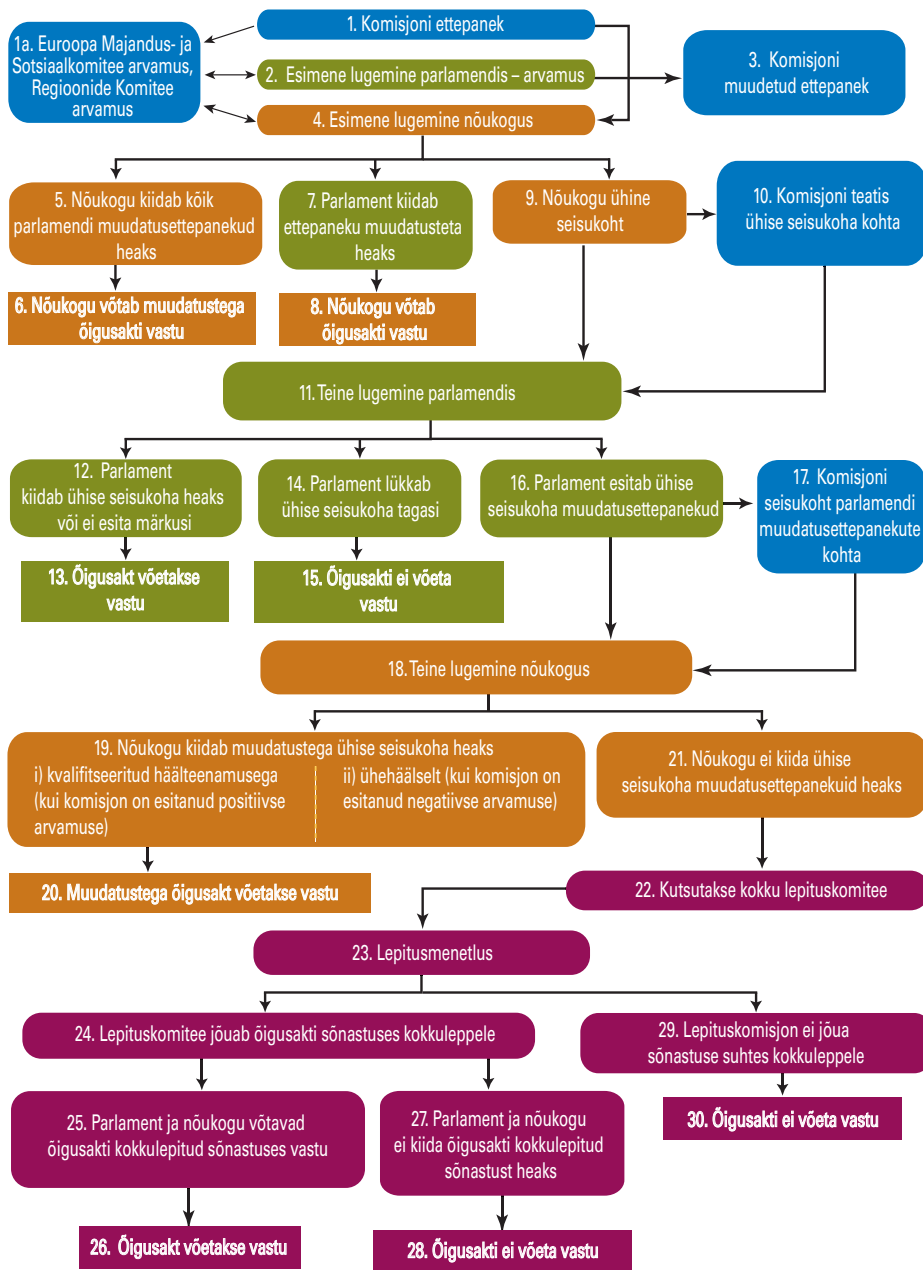
1. Kaasotsustamismenetlus

Kaasotsustamismenetlust kohaldatakse suurema osa ELi õigusloome puhul. Kaasotsustamismenetluse puhul on parlamendil nõukogu-ga võrdne seadusandlik võim.

Kui nõukogu ja parlament ei suuda õigusakti ettepaneku suhtes kokkuleppele jõuda, uut õigusakti vastu ei võeta. Menetluskorras on ette nähtud kaks järjestikust lugemist kummaski institutsioonis. Kui lugemiste käigus jõutakse kokkuleppele, võib õigusakti vastu võtta. Kui kokkuleppele ei jõuta, otsustab selle üle lepituskomitee, kuhu kuulub võrdne arv nõukogu ja parlamendi esindajaid. Kui lepituskomitee on jõudnud kokkuleppele, saadetakse tekst, mille suhtes kokkuleppele jõuti, parlamenti ja nõukogusse, et need saaksid selle lõpuks õigusaktina vastu võtta. Lepitushetkel kasutatakse üha harvem. Enamus kaasotsustamismenetluse läbinud õigusakte võetakse tegelikult vastu kas esimese või teise lugemise käigus tänu väga heale koostööle kolme institutsiooni vahel.

Järgneva diagrammiga selgitatakse menetluse käiku üksikasjalikumalt. Lisateavet saab veebilehelt ec.europa.eu/codecision

Kaasotsustamismenetlus

Kolm nõukogu – mis on mis?

Euroopa Liidu asutusi on lihtne omavahel segamini ajada, eriti kui erinevatel asutustel on sarnased nimed, nagu kolmel nõukogul.

Euroopa Ülemkogu

→ Selle moodustavad Euroopa Liidu kõikide liikmesriikide riigipead või valitsusjuhid ning Euroopa Komisjoni president. Sõltuvalt liikmesriigi poliitilisest süsteemist osaleb ülemkogu kohtumistel president ja/või peaminister. Euroopa Ülemkogu kohtumised toimuvad tavaliselt neli korda aastas ning seal lepitakse kokku ELi üldpoliitilistes küsimustes ja antakse hinnang tehtud tööle. Ülemkogu on Euroopa Liidu kõrgeim poliitikat kujundav organ, seepärast nimetatakse tema kohtumisi sageli tippkohtumisteks.

Euroopa Liidu Nõukogu

→ See institutsioon, mida varem nimetati ministrite nõukoguks, ühendab kõikide ELi liikmesriikide valitsuste ministreid. Nõukogu istungid toimuvad korrapäraselt ning seal võetakse vastu üksikasjalikke otsuseid ja Euroopa Liidu õigusakte. Käesolevas brošüüris on edaspidi nõukogu toimimist ka täpsemalt kirjeldatud.

Euroopa Nõukogu

→ Euroopa Nõukogu ei ole Euroopa Liidu institutsioon. See on valitsustevaheline organisatsioon, mille eesmärk on (muu hulgas) kaitsta inimõigusi, edendada Euroopa kultuurilist mitmekesisust ja võidelda sotsiaalsete probleemidega, näiteks rassilise eelarvamuse ja sallimatusega. Euroopa Nõukogu asutati 1949. aastal ning selle üks esimesi saavutusi oli Euroopa inimõiguste konventsiooni koostamine. Kodanikele konventsiooniga tagatud õiguste kaitsmiseks loodi Euroopa Inimõiguste Kohus. Praegu on Euroopa Nõukogul 47 liiget, sh 27 Euroopa Liidu liikmesriiki, ning selle peakorter on Palais de l'Europe Strasbourgis (Prantsusmaal).

2. Nõuandemenetlus

Nõuandemenetlust kasutatakse põllumajanduse, maksunduse ja konkurentsi valdkonnas. Komisjon saadab oma ettepaneku nõukogule, kes konsulteerib parlamendi, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komiteega.

Nõuandemenetluse puhul võib parlament:

- komisjoni ettepaneku heaks kiita;
- selle tagasi lükata või
- taotleda muudatuste tegemist.

Kui parlament taotleb muudatusi, kaalub komisjon kõiki parlamendi muudatusettepanekuid. Kui ta mõne sellise ettepanekuga nõusse jääb, saadab ta muudetud ettepaneku nõukogule.

Lõpliku otsuse teeb nõukogu, kes kas võtab muudetud ettepaneku vastu või teeb sellesse veel muudatusi. Nii selle kui ka kõigi teiste menetluste puhul peab nõukogu otsus komisjoni ettepanekut muuta olema ühehäälneline.

Tõlkidel on ELi töös oluline roll.

3. Nõusolekumenetlus

Nõusolekumenetlus tähendab, et nõukogu peab saama enne teatavate väga tähtsate otsuste tegemist Euroopa Parlamendi nõusoleku. Menetlus sarnaneb nõuandemenetlusega, kuid parlament ei saa ettepanekut muuta – ta võib selle kas heaks kiita või tagasi lükata. Heakskiit (nõusolek) nõuab absoluutset häälteenamust.

Nõusolekumenetlust kasutatakse peamiselt lepingute sõlmimisel teiste riikidega, sealhulgas uute liikmesriikide ELi vastuvõtmist käsitlevate lepingute sõlmimisel.

Kes töötab Euroopa Liidu institutsioonides?

ELi institutsioonides töötavad ametnikud on pärit erinevatest liikmesriikidest. Nende tegevusvaldkonnad ja oskused on väga erinevad, nende hulgas on poliitikakujundajaid ja direktoreid, aga ka majandusteadlasi, insenere, juriste, filolooge, sekretäre ja tehnilise teenistuse töötajaid. Ametnikud peavad olema võimelised ja soovima töötada mitmekultuurilises ja mitmekeelses keskkonnas, sageli üsna kaugel oma kodumaast.

ELi ametnikuks saamiseks peab kandidaat läbima vastava konkursi. Konkursse korraldab Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO).

Täpsemat teavet leiab veebilehelt europa.eu/epso/

Euroopa Parlament – rahva hääl

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED//	Euroopa Liidu seadusandlik võim, parlamendiliikmed valitakse otseselt valimistel
JÄRGMISED VALIMISED//	juuni 2009
ISTUNGJÄRGUD//	täiskogu igakuised osaistungjärgud toimuvad Strasbourgis, komisjonide koosolekud ja täiendavad osaistungjärgud toimuvad Brüsselis
ADDRESS//	plateau du Kirchberg, B.P. 1601, L-2929 Luxembourg
TELEFON//	(+352) 4300-1
INTERNET//	europarl.europa.eu

ELi kodanikud valivad Euroopa Parlamendi liikmed, kes peavad kaitsma oma valijate huve. Euroopa Parlamendi tegevus on sätestatud 1950ndatel aastatel sõlmitud aluslepingutega. Alates 1979. aastast on ELi kodanikud valinud oma esindajad otsevalimistel.

Parlamendivalimised toimuvad iga viie aasta tagant ning igal ELi kodanikul on õigus valimistel hääletada ja kandideerida, olenemata sellest, kus on tema elukoht ELis. Nõnda väljendab parlament liidu ligikaudu 500 miljoni kodaniku demokraatlikku tahet ning esindab nende huve aruteludes teiste ELi institutsioonidega.

Viimased parlamendivalimised toimusid 2004. aasta juunis. Parlamenti kuulub 785 liiget 27 Euroopa Liidu liikmesriigist.

Euroopa Parlamendi liikmed (MEPid) ei moodusta rahvuslikke fraktsioone, vaid jagunevad üleeuroopalistesse poliitilistesse fraktsioonidesse. Parlamendiliikmete vaated poliitilistes küsimustes ja Euroopa integratsiooni vallas

on väga erinevad, föderalismi tulihingelistest pooldamisest avaliku euroskeptismini.

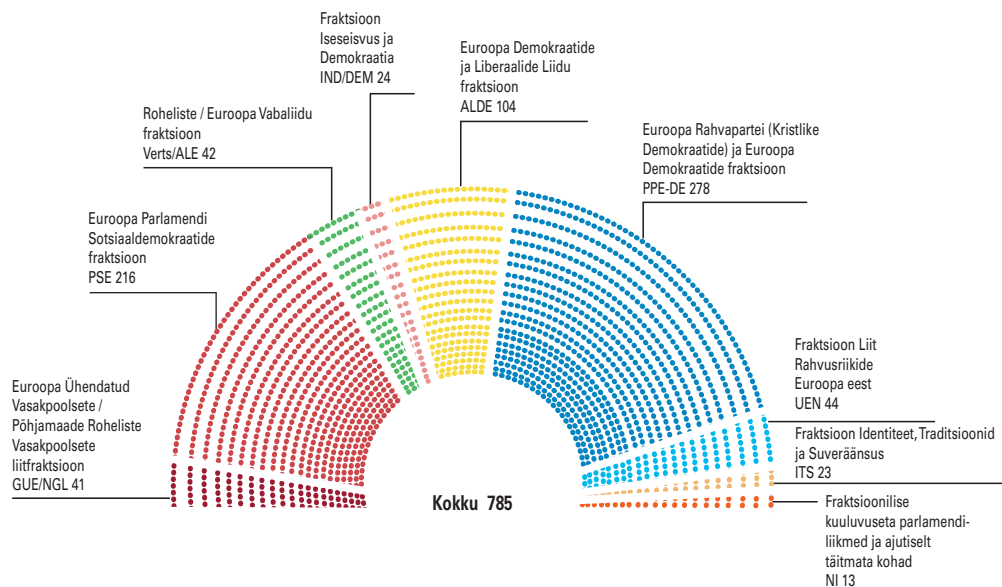
Hans-Gert Pöttering valiti Euroopa Parlamendi presidendiks 2007. aastal ning jääb sellele ametikohale kuni 2009. aasta valimisteni.

Kus parlament asub?

Euroopa Parlamendil on kolm alalist tööpaika: Brüssel (Belgia), Luxembourg ja Strasbourg (Prantsusmaa).

Parlamendi haldusüksus (peasekretariaat) asub Luxembourgis. Parlamendi täiskogu istungid toimuvad Strasbourgis ja mõnikord Brüsselis. Komisjonide koosolekud toimuvad samuti Brüsselis.

Fraktsioonide liikmete arv 1. septembril 2007

Kohtade arv riikide lõikes

Austria	18	Poola	54
Belgia	24	Portugal	24
Bulgaaria	18	Prantsusmaa	78
Eesti	6	Rootsi	19
Hispaania	54	Rumeenia	35
Iirimaa	13	Saksamaa	99
Itaalia	78	Slovakkia	14
Kreeka	24	Sloveenia	7
Küpros	6	Soome	14
Leedu	13	Taani	14
Luksemburg	6	Tšehhi Vabariik	24
Läti	9	Ungari	24
Madalmaad	27	Ühendkuningriik	78
Malta	5	Kokku	785

Euroopa Parlamendi president Hans-Gert Pöttering.

Millega parlament tegeleb?

Parlamendil on kolm põhiülesannet.

1. Ta võtab koos nõukoguga vastu erinevate poliitikaaldkondadega seotud Euroopa Liidu õigusakte. Asjaolu, et Euroopa Parlamendi liikmed valitakse ELi kodanike poolt otse, tagab õigusaktide demokraatliku õiguspärasuse.
2. Ta teostab demokraatlikku järelevalvet kõigi ELi institutsioonide, eelkõige komisjoni üle. Ta on pädev kiitma heaks või lükkama tagasi volinike ametissenimetamist ning tal on õigus nõuda kogu komisjoni tagasiastumist.
3. Parlament jagab nõukoguga pädevust ELi eelarve üle ja võib seega mõjutada ELi kulutusi. Parlament võtab eelarve tervikuna vastu või lükkab selle tagasi.

Neid kolme ülesannet on üksikasjalikumalt kirjeldatud allpool.

1. Euroopa Liidu õigusaktide vastuvõtmine

ELi õigusaktide vastuvõtmise kõige tavalisem viis on kaasotsustamismenetlus (vt „Otsuste tegemine Euroopa Liidus“). See asetab Euroopa Parlamendi ja nõukogu võrdsesse olukorda ja seda kohaldatakse mitmesuguste valdkondadega seotud õigusaktide vastuvõtmisel.

Mõnes valdkonnas (näiteks põllumajandus, majanduspoliitika, viisa- ja sisserändepoliitika) on õigusaktide vastuvõtmine nõukogu ainupädevuses, kuid ta peab parlamendiga konsulteerima. Teatavate tähtsate otsuste puhul, näiteks uute liikmete ühinemisel ELiga, on nõutav parlamendi heakskiit.

Parlament ajendab ka uusi õigusakte vastu võtma, arutades komisjoni aastast tööplaan, avaldades arvamust, missuguseid uusi õigusakte oleks vaja, ja taotledes komisjonilt õigusaktide ettepanekute esitamist.

2. Demokraatlik järelevalve

Parlament teostab demokraatlikku järelevalvet teiste Euroopa Liidu institutsioonide üle mitmel erineval viisil.

Enne uue komisjoni ametisseasumist nime-tavad ELi riikide valitsused komisjoni volinikud, kuid neid ei saa ametisse kinnitada ilma parlamendi nõusolekuta. Parlament kuulab volinikukandidaadid, k.a komisjoni tulevase presidendi üksikaaval ära ning hääletab seejärel komisjoni ametisse kinnitamise üle selle täies koosseisus.

Kogu ametiaja jooksul on komisjon parlamendi ees poliitiliselt vastutav, parlamendi ombudsavalduse korral peab komisjon täies koosseisus tagasi astuma.

Parlament teostab järelevalvet, vaadates korrapäraselt läbi aruanded (üldaruanne, eelarve täitmise aruanne jne), mis komisjon talle esitab. Lisaks esitavad parlamendiliikmed

komisjonile küsimusi, millele volinikud on kohustatud vastama.

Parlament jälgib ka nõukogu tööd: Euroopa Parlamendi liikmed esitavad nõukogule korrapäraselt suulisi ja kirjalikke küsimusi ning nõukogu eesistuja võtab osa täiskogu istungjärkudest ja olulistest aruteludest.

Parlament teostab demokraatlikku järelevalvet ka kodanike kaebusi läbi vaadates ja ajutisi uurimiskomisjone moodustades.

Lisaks varustab parlament ainesega kõiki ELi tippkohtumisi (Euroopa Ülemkogu kohtumisi). Iga tippkohtumise avamisel palutakse parlamendi presidendil esitada parlamendi seisukohad aktuaalsetes ja Euroopa Ülemkogu päevakorras olevates küsimustes.

3. Eelarvepädevus

ELi aastaeelarve üle otsustavad nõukogu ja Euroopa Parlament koos. Parlament arutab seda kahel järjestikusel lugemisel ning eelarve ei jõustu enne, kui parlamendi president on sellele alla kirjutanud.

Parlamendi eelarvekontrollikomisjon jälgib, kuidas eelarvet täidetakse. Lisaks otsustab parlament igal aastal, kas kiita heaks see, kuidas komisjon eelarvet kasutab. Seda menetlust nimetatakse täitmise kinnitamiseks.

Kuidas on korraldatud parlamendi töö?

Parlamendi töö toimub kahes etapis.

→ **Täiskogu istungjärgu ettevalmistamine.** Parlamendiliikmed arutavad komisjoni ettepanekuid ühe liikme ehk nn raportööri ettevalmistatud aruande põhjal parlamendikomisjonides, mis on spetsialiseerunud konkreetsetele ELi tegevusvaldkondadele. Aruandes on esitatud taustteave ning ettepaneku poolt ja vastuargumendid. Istungjärgu teemasid arutatakse ka fraktsioonides.

Plakat, millel kutsutakse Luksemburgi kodanikke üles osalema Euroopa Parlamendi liikmete esimestel otsevalimistel 1979. aastal.

→ **Täiskogu istungjärk.** Igal aastal toimub 12 neli päeva kestvat täiskogu osaistungjärku Strasbourgis ja kuus kahepäevast osaistungjärku Brüsselis. Nendel osaistungjärgudel arutab parlament õigusaktide ettepanekuid ja paneb hääletusele muudatusettepanekud, enne kui teeb otsuse teksti kui terviku kohta.

Teisteks päevakorrapunktideks võivad olla komisjoni teatised, milles on esitatud komisjoni kavatsused seoses mõne konkreetse valdkonnaga või küsimused komisjonile või nõukogule seoses Euroopa Liidus või mujal maailmas toimuvaga.

Euroopa Liidu Nõukogu – liikmesriikide hääl

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED//	ELi seadusandlik (mõnes valdkonnas täidesaatev) võim, esindab liikmesriike
LIIKMED//	iga ELi liikmesriigi vastava valdkonna minister
EEISTUJARIIK//	vahetub rotatsiooni korras iga kuue kuu tagant
ISTUNGID//	Brüsselis (Belgia); aprillis, juunis ja oktoobris Luxembourgis
ADDRESS//	rue de la Loi/Wetstraat 175, B-1048 Brüssel
TELEFON//	(+32-2) 285 61 11
INTERNET//	consilium.europa.eu

Nõukogu on ELi peamine otsuseid tegev organ. Nagu Euroopa Parlament, loodi ka nõukogu aluslepingutega 1950ndatel aastatel. Ta esindab liikmesriike ja tema istungitest võtab osa üks minister ELi iga liikmesriigi valitsusest.

See, missugused ministrid parasjagu kokku tulevad, sõltub päevakorras olevatest küsimustest. Kui nõukogu peab näiteks arutama keskkonnaküsimusi, võtavad koosolekust osa kõikide ELi liikmesriikide keskkonnaministrid ja nõukogu on seega keskkonnanõukogu.

ELi suhteid ülejäänud maailmaga arutab üldasjade ja välissuhete nõukogu. Ent sellel nõukogu koosseisul on ka laiem vastutus üldpoliitiliste küsimuste eest ning seega võtab selle koosolekutest osa ükskõik missugune valitsuse valitud minister või riigisekretär.

Ühtekokku on nõukogul üheksa erinevat koosseisu:

→ üldasjad ja välissuhted;

- majandus- ja rahandusküsimused (Ecofin);
- justiits- ja siseküsimused;
- tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused;
- konkurentsivõime;
- transport, telekommunikatsioon ja energeetika;
- põllumajandus ja kalandus;
- keskkond;
- haridus, noored ja kultuur.

Iga nõukogu töös osalev minister on volitud võtma oma valitsusele kohustusi. Teiste sõnadega kirjutab minister dokumentidele alla kogu valitsuse nimel. Veelgi enam, iga minister nõukogus on vastutav oma riigi parlamendi ja nende kodanike ees, keda parlament esindab. Koos Euroopa Parlamendi osalusega otsuste tegemise protsessis tagab see nõukogu otsuste demokraatliku õiguspärasuse.

Kuni neli korda aastas saavad ELi riikide presidendid ja/või peaministrid ning Euroopa Komisjoni president kokku Euroopa Ülemkogu kohtumisel. Nendel tippkohtumistel määratakse kindlaks ELi üldine poliitika ja otsitakse lahendusi küsimustele, mida madalamal tasandil (s.t tavaliste nõukogu koosseisude istungitel) ei ole võimalik lahendada. Võttes arvesse Euroopa Ülemkogu kohtumistel arutatavate küsimuste tähtsust, kestavad kohtumised sageli hiliste öötundideni ja pälvivad meedia teravatutud tähelepanu.

Millega nõukogu tegeleb?

Nõukogul on kuus põhiülesannet.

1. Euroopa Liidu õigusaktide vastuvõtmine. Paljudes valdkondades võtab ta neid vastu koos Euroopa Parlamendiga.
2. Liikmesriikide üldise majandus- ja sotsiaalpoliitika kooskõlastamine.
3. Rahvusvaheliste lepingute sõlmimine ELi ja teiste riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide vahel.
4. ELi eelarve kinnitamine koos Euroopa Parlamendiga.
5. Euroopa Ülemkogu antud juhistel põhineva ELi ühise välis- ja julgeolekupiitika (ÜVJP) kavandamine ja elluviimine.
6. Kriminaalasjades tehtava õiguslase ja politseikoostöö kooskõlastamine.

Enamik neist ülesannetest on seotud nn ühenduse alaga ehk valdkondadega, kus liikmesriigid on otsustanud ühendada oma suveräänsuse ja delegeerida otsuste tegemise õiguse ELi institutsioonidele. See ala moodustab Euroopa Liidu esimese samba.

Kaks viimast ülesannet on siiski suuresti seotud valdkondadega, kus ELi riigid ei ole oma volitusi delegerinud, vaid teevad lihtsalt koostööd. Seda nimetatakse valitsustevaheliseks koostööks ja see moodustab Euroopa Liidu teise ja kolmanda samba.

Nõukogu ülesandeid on üksikasjalikumalt kirjeldatud allpool.

1. Õigusaktid

Suure hulga nõukogu tööst moodustab õigusaktide vastuvõtmine valdkondades, kus liikmesriigid on oma suveräänsuse ühendanud. Tavaliselt kasutatakse selleks kaasotsustamismenetlust, mille puhul võtavad õigusaktid komisjoni ettepaneku põhjal vastu nõukogu ja parlament ühiselt. Teatud valdkondades on nõukogul lõpliku otsuse tegemise õigus, kuid üksnes komisjoni ettepaneku alusel ning komisjoni ja parlamendi seisukohti arvestades (vt eespool peatükki „Otsuste tegemine Euroopa Liidus”).

2. Liikmesriikide poliitika kooskõlastamine

ELi liikmesriigid on otsustanud teostada koos üldist majanduspoliitikat, mis põhineb riikide majanduspoliitika tugeval kooskõlastamisel. Sellise kooskõlastamisega tegelevad majandus- ja rahandusministrid, kes koos moodustavad majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu (Ecofin).

Liikmesriigid soovivad samuti luua rohkem uusi töökohti ning parandada haridus-, tervishoiu- ja sotsiaalkindlustussüsteemi. Kuigi iga liikmesriik vastutab ise oma poliitika eest nendes valdkondades, võivad nad siiski seada ühiseid eesmärke ja vahetada kogemusi parima lahenduse leidmiseks. See on nõukogus kohaldatav avatud koordinatsioonimeetod.

3. Rahvusvaheliste lepingute sõlmimine

Igal aastal sõlmib nõukogu (s.t kirjutab ametlikult alla) tervele reale lepingutele Euroopa Liidu ning Euroopa Liitu mitte kuuluvate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide vahel. Need lepingud võivad hõlmata selliseid üldiseid valdkondi nagu kaubandus, koostöö ja

ELi välispoliitika juht Javier Solana tutvub pagulaste olukorraga kohapeal.

areng, kuid need võivad ka käsitleda selliseid kitsamaid valdkondi nagu tekstiil, kalandus, teadus ja tehnoloogia, transport jne.

Lisaks võib nõukogu sõlmida konventsioone ELi liikmesriikide vahel sellistes valdkondades nagu maksustamine, äriühinguõigus või konsulaarkaitse. Konventsioonid võivad hõlmata ka koostööd vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomiseks (vt allpool).

4. ELi eelarve kinnitamine

ELi aastaelarve üle otsustavad koos nõukogu ja Euroopa Parlament.

5. Ühine välis- ja julgeolekupoliitika

ELi riigid teevad koostööd ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) edendamiseks. Välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika on aga küsimused, milles ELi liikmesriigid on säilitanud sõltumatu kontrolli. Siiski on ELi riigid mõistnud eeliseid, mida annab koostöö nendes valdkondades, ning nõukogu on põhiline koht, kus selline valitsustevaheline koostöö aset leiab.

Kõnealune koostöö ei hõlma mitte üksnes kaitseküsimusi, vaid ka kriisihjega seotud ülesandeid, milleks on humanitaarabi- ja päästeoperatsioonid, rahuvalve ja rahusobitamine kriisipiirkondades. ELi riigid püüavad mobiiliseerida ja koordineerida oma relva- ja politseijõudusid, et kasutada neid koordineerituna diplomaatilise ja majandusliku tegevusega. Nende mehhanismide abil on EL aidanud kaasa rahu säilitamisele, demokraatia ülesehitamisele ning majandusarengu ergutamisele sellistes kauges paikades nagu Indoneesia, Kongo Demokraatlik Vabariik ning Kagu-Euroopa riigid.

6. Vabadus, turvalisus ja õigus

ELi kodanikel on vabadus valida, millises liikmesriigis nad soovivad elada ja töötada, seega peab neile kõikjal ELis olema tagatud õiguskaitsse kättesaadavus võrdsetel alustel. Selleks peavad riiklikud kohtud tegema koostööd, et tagada ühes liikmesriigis tehtud kohtuotsuse (näiteks abielulahutuse või lapse

hooldusõiguse kohta) tunnustamist kõikides teistes ELi liikmesriikides.

ELi-sisene liikumisvabadus on seaduskuulekatele kodanikele suur eelis, kuid seda kasutavad ära ka rahvusvahelised kurjategijad ja terroristid. Piiriülese kuritegevusega toimetulemine eeldab kõikide liikmesriikide kohtute, politsei jõudude, tollitöötajate ja siserände-teenistuste piiriülest koostööd.

Nad peavad näiteks tagama, et:

- ELi välispiiridel oleks tõhus valve;
- tolliametnikud ja politsei vahetaksid teavet isikute kohta, keda kahtlustatakse uimasti- või inimkaubanduses;
- varjupaiga taotlejate avaldusi hinnataks ja käsitletaks kõikjal ELis ühtemoodi, et hoida ära varjupaiga taotlejate suundumist riikidesse, kus neil on paremad tingimused.

Nimetatud teemasid arutavad justiits- ja sise- ministrid justiits- ja siseküsimuste nõukogus. Eesmärk on luua ELi piires ühine vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala.

Kuidas on korraldatud nõukogu töö?

Nõukogu eesistujariik

Nõukogu eesistujariik vahetub iga kuue kuu tagant. See tähendab, et kõik ELi liikmesriigid vastutavad kordamööda kuuekuulise perioodi jooksul nõukogu päevakorra ja kõigi koosolekute juhatamise eest, korraldades seadusandlike ja poliitiliste otsuste vastuvõtmist ja aidates saavutada liikmesriikidevahelisi kompromisse.

Peasekretariaat

Eesistujariiki abistab peasekretariaat, kes valmistab ette nõukogu tööd kõigil tasanditel ja tagab selle häireteta kulgemise.

2004. aastal nimetati nõukogu peasekretäriks taas Javier Solana. Ta on samaaegselt ka ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) kõrge esindaja ning korraldab selles ametis ELi tegevust maailma tasandil.

ELi piires toimuva isikute ja kaupade vaba liikumise tõttu Euroopas reisides pildil kujutatud tollikontrolli enam ei toimu.

Peasekretäri abistab peasekretäri asetäitja, kes juhib peasekretariaadi tööd.

Alaliste esindajate komitee (Coreper)

ELi igal liikmesriigil on Brüsselis alaline meeskond (esindus), kes esindab riiki ja kaitseb riigi huve ELi tasandil. Esinduse juht on sisuliselt liikmesriigi saadik ELi juures.

Kõnealused saadikud (alalised esindajad) tulevad igal nädalal kokku alaliste esindajate komiteena (Coreper – Permanent Representatives Committee). Komitee ülesanne on nõukogu töö ettevalmistamine, välja arvatud põllumajandusküsimustes, millega tegeleb põllumajanduse erikomitee. Coreperi abistavad mitmed töörühmad, kuhu kuuluvad riikide esinduste või riiklike ametiasutuste töötajad.

Julgeolek ja kaitse

Julgeoleku- ja kaitseküsimustes aitavad nõukogu järgmised üksused:

- poliitika- ja julgeolekukomitee (PSC – Political and Security Committee), millel on selles koostöövaldkonnas samasugune funktsioon nagu Coreperil muude otsuste tegemisel;
- Euroopa Liidu sõjaline komitee (EUMC – European Union Military Committee), mis koosneb liikmesriikide kaitsestaapide ülematest;
- Euroopa Liidu sõjaline staap (EUMS – European Union Military Staff), mis koosneb sõjandus- ja tsiviileksperdist, kelle liikmesriigid on saatnud tööle nõukogu sekretariaati;
- kriisiohje tsiviilaspektide komitee.

Kui palju hääli on igal liikmesriigil?

Otsused tehakse nõukogus hääletades. Mida suurem on riigi rahvaarv, seda rohkem hääli riigil nõukogus on, kuid häälte arvu on korrigeeritud väiksema rahvaarvuga riikide kasuks.

Itaalia, Prantsusmaa, Saksamaa ja Ühendkuningriik	29
Hispaania ja Poola	27
Rumeenia	14
Madalmaad	13
Belgia, Kreeka, Portugal, Tšehhi Vabariik ja Ungari	12
Austria, Bulgaaria ja Rootsi	10
Iirimaa, Leedu, Slovakkia, Soome ja Taani	7
Eesti, Küpros, Luksemburg, Läti ja Sloveenia	4
Malta	3
Kokku	345

Otsuste vastuvõtmine kvalifitseeritud häälteenamusega

Eriti tundlikes valdkondades (näiteks ühine välis- ja julgeolekupoliitika, maksupoliitika ning varjupaiga- ja sisserändepoliitika) peab nõukogu tegema otsused ühehäälselt. Teisisõnu on igal liikmesriigil nendes valdkondades vetoõigus.

Enamikus valdkondades võtab nõukogu otsused vastu kvalifitseeritud häälteenamusega.

Kvalifitseeritud häälteenamus on saavutatud:

- kui otsuse poolt on enamik liikmesriike (osadel juhtudel kaks kolmandikku) ning
- kui poolthääli on 255 ehk 73,9% häälte koguarvust.

Lisaks võib liikmesriik taotleda kinnitust, et poolthääled esindavad vähemalt 62% liidu kogurahvastikust. Vastasel korral otsust vastu ei võeta.

© ELi Politseimissioon

EL aitab koolitada ja tugevdada politseijõude kriisipiirkondades ning pöörab seejuures suurt tähelepanu headele kogukondlikele suhetele.

Euroopa Komisjon – ühiste huvide kaitsja

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED//	ELi täitevvõim ja õigusaktide algataja
LIIKMED//	27 volinikku – üks igast liikmesriigist
AMETIAEG//	viis aastat (2004–2009)
AADRESS//	B-1049 Brüssel
TELEFON//	(+32-2) 299 11 11
INTERNET//	ec.europa.eu

Komisjon on oma otsustes riiklikest valitsustest sõltumatu. Tema ülesandeks on esindada ELi kui terviku huve. Euroopa Komisjon koostab uute õigusaktide ettepanekud ning esitab need Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Komisjon on ka ELi täitevvõim: ta vastutab parlamendi ja nõukogu otsuste rakendamise eest. See tähendab Euroopa Liidu igapäevaelu korraldamist: ELi poliitika tegevuskavade elluviimist ja vastutamist eelarve täitmise eest.

Nagu Euroopa Parlament ja nõukogu, loodi ka Euroopa Komisjon 1950ndatel aastatel ELi aluslepingutega.

Kes moodustavad Euroopa Komisjoni?

Terminit „komisjon“ kasutatakse kahes tähenduses. Esiteks tähendab see meestest ja naistest koosnevat meeskonda, üks igast liikmesriigist, kes on ametisse nimetatud selleks, et ta juhiks institutsiooni ja võtaks vastu

otsuseid. Teiseks tähistab termin „komisjon“ institutsiooni ennast ja selle personali.

Mitteametlikult nimetatakse komisjoniliikmeid volinikeks. Oma päritoluriigis on nad üldjuhul olnud poliitikud ja paljud neist on kuulunud ministritena valitsusse, kuid komisjoniliikmetena on nad kohustatud tegutsema liidu kui terviku huvides ega tohi järgida oma riigi valitsuse juhtnööre.

Iga viie aasta tagant, kuu kuu jooksul alates Euroopa Parlamendi valimistest, nimetatakse ametisse uus komisjoni koosseis. Menetlus kulgeb järgmiselt.

- Liikmesriikide valitsused lepivad kokku, keda nimetada komisjoni uueks presidendiks.
- Presidendikandidaadi peab seejärel heaks kiitma parlament.
- Komisjoni presidendikandidaat valib koos liikmesriikide valitsustega ülejäänud komisjoniliikmed.

- Uus parlament küsitleb seejärel liikmekandidaate ja esitab peale seda oma arvamuse. Kui komisjoni koosseis kiidetakse heaks, võib uus komisjon ametlikult tööd alustada.

Praeguse komisjoni ametiaeg lõpeb 31. oktoobril 2009. Komisjoni president on José Manuel Barroso.

Komisjon on poliitiliselt vastutav parlamendi ees, kellel on õigus komisjon umbusaldushäletusega laiali saata. Komisjoni üksikliige peab tagasi astuma komisjoni presidendi nõudmisel ja teiste komisjoniliikmete nõusolekul.

Komisjon on esindatud kõikidel parlamendi istungjärgudel, kus ta peab selgitama ja põhjendama oma poliitikasuundi. Ta vastab ka regulaarselt parlamendiliikmete suulistele ja kirjalikele küsimustele.

Komisjoni igapäevatööga tegelevad haldusametnikud, eksperdid, tõlkijad, tõlgid ja sekretariaat. Selliseid Euroopa Liidu ametnikke on umbes 23 000. Võib tunduda, et seda on palju, kuid tegelikult on see arv väiksem enamiku Euroopa keskmise suurusega linnanõukogude personali arvust.

Kus komisjon asub?

Komisjon asub Brüsselis (Belgia), kuid tema talitusi on ka Luxembourgis, esindusi kõikides ELi liikmesriikides ja delegatsioonid paljudes maailma riikide pealinnades.

Millega komisjon tegeleb?

Euroopa Komisjonil on neli põhiülesannet.

1. Õigusaktide ettepanekute tegemine parlamendile ja nõukogule.
2. ELi poliitika elluviimine ja eelarve täitmine.
3. ELi õigusaktide täitmise järele valvamine (koos kohtuga).
4. Euroopa Liidu esindamine rahvusvahelises suhetes, näiteks läbirääkimistel ELi ja kolmandate riikide vaheliste lepingute sõlmimiseks.

1. Õigusaktide ettepanekute tegemine

Komisjonil on õigusaktide algatamise õigus. See tähendab, et parlamendile ja nõukogule esitavate Euroopa Liidu uute õigusaktide ettepanekute koostamise eest vastutab ainult komisjon. Nende ettepanekute eesmärgiks peab olema liidu ja selle kodanike huvid, mitte konkreetsete liikmesriikide või tööstusharude kaitsmine.

Enne ettepanekute tegemist peab komisjon olema teadlik uutest olukordadest ja probleemidest Euroopas ning ta peab kaaluma, kas ELi õigusaktid on parim viis nende lahendamiseks. Seetõttu suhtlebki komisjon pidevalt terve rea huvirühmadega ja kahe nõuandva organiga: Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regionide Komiteega. Ta võtab

Igast ELi liikmesriigist kuulub Euroopa Komisjoni üks volinik.

arvesse ka riikide parlamentide ja valitsuste arvamusi.

Komisjon teeb ettepaneku võtta meetmeid ELi tasandil vaid siis, kui ta leiab, et riiklike, piirkondlike või kohalike meetmetega ei saaks probleemi tõhusamalt lahendada. Sellist lähenemist, mille puhul probleemiga tegeldakse võimalikult madalal tasandil, nimetatakse subsidaarsuse põhimõtteks.

Kui komisjon jõuab järeldusele, et ELi õigusakti on vaja, koostab ta ettepaneku, mis tema arvates lahendab probleemi tõhusalt ja rahuldab nii paljusid huve kui võimalik. Tehniliste üksikasjade selgitamiseks konsulteerib komisjon ekspertidega, kes moodustavad mitmesuguseid nõuandekomiteesid ja nõuanderühmi. Sageli avaldab komisjon rohelisti ja valgeid raamatuid, viib läbi arutelusid, kuulab ära kodanikuühiskonna seisukohad ja tellib ekspertarvamusi. Lisaks konsulteerib komisjon sageli enne ettepaneku tegemist otse avalikkusega, et tal oleks probleemist võimalikult täielik ülevaade.

2. ELi poliitika elluviimine ja eelarve täitmine

Euroopa Liidu täidesaatva organina vastutab komisjon ELi eelarve haldamise ja täitmise eest. Enamiku kulutustest teevad riiklikud ja kohalikud omavalitsused, kuid komisjon vastutab kontrollikoja tähelepaneliku pilgu all eelarve täitmise järelevalve eest. Mõlemad institutsioonid püüavad tagada, et rahalisi vahendeid kasutatakse otstarbekalt. Ainult siis, kui Euroopa Parlament jääb rahule kontrollikoja koostatud aastaaruandega, kiidab ta komisjoni eelarvetäitmise heaks.

Komisjon peab rakendama ka parlamendi ja nõukogu vastuvõetud otsuseid, näiteks otsuseid ühise põllumajanduspoliitika, kalanduse, energeetika, regionaalarengu, keskkonnakaitse, noorte, hariduse ning vahetusprogrammide

EL aitab oma vahendite abil ajakohastada telekommunikatsiooni infrastruktuuri vähem arenenud ELi piirkondades.

(näiteks Erasmus) valdkonnas. Komisjonil on ka oluline roll konkurentsipoliitika valdkonnas, kuna peab tagama ettevõtjatele võrdsed tingimused. Komisjonil on õigus keelata äriühingutel ühineda, kui tema arvates võib see tekitada ebaausat konkurentsi. Samuti peab komisjon tagama, et liikmesriigid ei doteeriks oma tööstust sellisel määral, et see moonutaks konkurentsi.

3. Järelevalve ELi õigusaktide täitmise üle

Komisjon on aluslepingute valvur. See tähendab, et komisjoni nagu kohtugi ülesandeks on tagada, et ELi õigust rakendatakse liikmesriikides korrektselt.

Kui ta leiab, et mõni ELi liikmesriik ei rakenda ELi õigust, algatab ta nn rikkumismenetluse. Selle käigus saadetakse kõigepealt valitsusele ametlik kiri, milles selgitatakse, miks komisjon arvab, et asjaomane riik rikub ELi õigust, ning kehtestatakse tähtaeg, mille jooksul peab kõnealune liikmesriik saatma üksikasjaliku selgituse.

Kui liikmesriik ei suuda anda piisavat selgitust või olukorda lahendada, saadab komisjon teise kirja, milles ta kinnitab, et ELi õigust on rikutud, ning annab tähtaja rikkumise kõrvaldamiseks. Kui liikmesriik ikka ei suuda olukorda lahendada, teatab komisjon juhtumist Euroopa Kohtule, kellel on õigus otsuse tegemiseks. Kohtu otsused on liikmesriikidele ja ELi institutsioonidele siduvad. Juhul kui liikmesriik ei suuda ka kohtu otsust täita, võib kohus määrata rahatrahvi.

4. ELi esindamine rahvusvahelistes suhetes

Euroopa Komisjon on Euroopa Liidu tähtis eestkõneleja rahvusvahelistes suhetes. Ta on ELi häälekandja rahvusvahelistel aruteludel, nagu näiteks Maailma Kaubandusorganisatsioonis, läbirääkimistel rahvusvahelise kliimamuutust käsitleva lepingu ja Kyoto protokollile ning ELi ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna arengumaade vahelise olulise abi- ja kaubanduspartnerluse ehk Cotonou lepingu teemal.

Komisjon peab ELi nimel läbirääkimisi valdkondades, kus liikmesriigid on ühendanud oma suveräänsuse. Ta teeb seda eelnevalt riikidega sõlmitud kokkulepete alusel.

Kuidas on korraldatud komisjoni töö?

Komisjoni president otsustab, kes volinikest missuguse poliitikavaldkonna eest vastutab, ja jagab (vajaduse korral) ülesanded komisjoni ametiaja kestel ümber.

Volinikud kohtuvad üldjuhul kord nädalas, enamasti kolmapäeviti ja tavaliselt Brüsselis. Koosoleku iga päevakorrapunkti tutvustab vastava poliitikavaldkonna eest vastutav volinik ning kolleegium teeb arutatava küsimuse kohta kollektiivse otsuse.

Komisjoni personal töötab osakondades, mida nimetatakse peadirektoraatideks (DG – directorate-general), ja talitustes (näiteks õigustalitus). Iga peadirektoraat vastutab konkreetse poliitikavaldkonna eest ning seda juhib peadirektor, kes on vastutav ühe voliniku ees. Komisjoni tööd kooskõlastab peasekretariaat, kes korraldab ka komisjoni iganädalasi koosolekuid. Seda juhib peasekretär, kes vastutab otse komisjoni presidendi ees.

Komisjoni õigusaktide ettepanekud töötavad välja ja koostavad peadirektoraadid, kuid ettepanekud muutuvad ametlikuks ainult siis, kui kolleegium need oma iganädalasel koosolekul vastu võtab. Menetlus on üldjoontes järgmine.

Oletagem näiteks, et komisjon näeb vajadust sellise ELi õigusakti järele, mille abil püütakse hoida ära Euroopa jõgede reostust. Keskkonna peadirektoraat koostab õigusakti ettepaneku, olles kõigepealt põhjalikult konsulteerinud Euroopa tööstus-, põllumajandus- ja keskkonnaorganisatsioonidega ning ELi liikmesriikide keskkonnaministritega. Esialgselt ettepanekut arutatakse komisjoni teiste huvitatud osakondadega ning selle vaatab üle õigustalitus ja peasekretariaat.

Valmis ettepaneku arutelu lülitatakse komisjoni järgmise koosoleku päevakorda. Kui

Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso tutvub Gröönimaal kliimamuutuse tõsiste tagajärgedega.

vähemalt 14 volinikku 27st kiidavad ettepaneku heaks, võtab komisjon selle vastu ning kõik volinikud peavad seda tingimusteta toetama. Seejärel saadetakse ettepanek nõukogule ja Euroopa Parlamendile otsuse tegemiseks.

Komisjon võib seejärel teha nõukogu ja parlamendi märkusi arvestades muudatusi ning saata ettepaneku seejärel tagasi lõpliku heakskiidu saamiseks.

Euroopa Kohus – õigusjärelvalve teostaja

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED//	teha kohtuotsuseid talle esitatud kohtuasjades
EUROOPA KOHUS//	üks kohtunik igast liikmesriigist ja kaheksa kohtujuristi
ESIMESE ASTME KOHUS//	vähemalt üks kohtunik igast liikmesriigist (2007. aastal 27)
AVALIKU TEENISTUSE KOHUS//	seitse kohtunikku
AMETIAEG//	kuus aastat; ametiaega võib pikendada
ADDRESS//	boulevard Konrad Adenauer, L-2925 Luxembourg
TELEFON//	(+352) 4303-1
INTERNET//	curia.europa.eu

26

Euroopa Kohus (sageli nimetatakse seda lihtsalt kohtuks) asutati kõige esimese ELi aluslepingu – 1952. aastal sõlmitud ESTÜ asutamislepingu kohaselt. Kohus asub Luxembourgis.

Euroopa Kohtu ülesanne on tagada Euroopa Liidu seaduste ühesugune tõlgendamine ja rakendamine kõikides liikmesriikides ning kõikide isikute võrdne kohtlemine seaduse ees. See tähendab, et riiklikud kohtud ei saa sama teo eest määrata erinevat karistust.

Kohus jälgib ka, et liikmesriigid ja institutsioonid täidaksid neile seadusega pandud kohustusi. Kohtul on õigus lahendada õigusvaidlusi liikmesriikide, ELi institutsioonide, ettevõtjate ja eraisikute vahel.

Kohtu koosseisu kuulub üks kohtunik igast liikmesriigist, nii et esindatud on kõigi 27 ELi liikmesriigi õigussüsteemid. Töökorralduse tõhususe huvides tuleb kohus harva kokku

täiskoguna. Tavaliselt tuleb see kokku suurkajana (13 kohtunikku) või kodadena (5 või 3 kohtunikku).

Kohut abistab kaheksa kohtujuristi. Nende ülesandeks on esitada arvamusi Euroopa Kohtus algatatud kohtuasjades. Nad peavad tegema seda avalikult ja erapooletult.

Kohtunike ja kohtujuristide erapooletus on väljaspool kahtlust. Nende kvalifikatsioon ja pädevus vastavad nende päritoluriigi kõrgeimastesse kohtuametitesse nimetamise tingimustele. Nad nimetatakse Euroopa Kohtusse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel. Kohtunike ja kohtujuristide ametiaeg kestab kuus aastat ja seda võib pikendada.

Selleks et aidata Euroopa Kohtul toime tulla kohtus algatatud tuhandete kohtuasjadega ning pakkuda kodanikele paremat õiguskaitset, loodi 1988. aastal Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohus. Selle Euroopa Kohtu

juurde kuuluva kohtu ülesandeks on teha otsuseid teatavat liiki kohtuasjades, mille aluseks on eelkõige eraisikute, äriühingute ning teatavate organisatsioonide esitatud kaebused ning konkurentsioigusega seotud kohtuasjad. Ka kõnealuse kohtu koosseisu kuulub üks kohtunik igast liikmesriigist.

Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohus on loodud Euroopa Liidu ja selle institutsioonide ametnike vaheliste vaidluste lahendamiseks. Nimetatud kohus koosneb seitsmest kohtunikust, kes töötavad Esimese Astme Kohtu alluvuses.

Euroopa Kohtul, Esimese Astme Kohtul ja Avaliku Teenistuse Kohtul on presidendid, kelle kohtunikud valivad endi hulgast kolmeks aastaks ja keda võib ametisse tagasi nimetada. 2003. aastal valiti Euroopa Kohtu presidendiks Vassilios Skouris Kreekast. Esimese Astme Kohtu president on Marc Jaeger. Avaliku Teenistuse Kohtu president on alates 2005. aastast Paul J. Mahoney.

Millega Euroopa Kohus tegeleb?

Kohus teeb otsuseid kohtuasjades, mis on selles kohtus algatatud. Viis kõige levinumat kohtuasja tüüpi on järgmised:

1. eelotsuse taotlus;
2. kohustuste rikkumise hagi;
3. tühistamishagi;
4. tegevusetushagi;
5. kahju hüvitamise hagi.

Järgnevalt kirjeldatakse neid kõiki üksikasjalikumalt.

1. Eelotsus

Kõikide liikmesriikide kohtute ülesanne on tagada, et ELi õigust rakendatakse riigis nõuetekohaselt. Sellega kaasneb aga oht, et erinevate liikmesriikide kohtud tõlgendavad ELi õigust erinevalt.

Sellise olukorra vältimiseks on võimalik taotleda eelotsust. See tähendab, et kui riiklikul

© Alamy/Imagoelect

Stjuardessid on saanud mitmel korral kasu Euroopa Kohtu otsustest, mis käsitlevad võrdset töötasu ja võrdseid õigusi.

kohtul tekib mis tahes kahtlus mõne ELi õigusakti tõlgendamise või kehtivuse suhtes, võib ta ning mõnikord lausa peab küsima Euroopa Kohtu arvamust. See arvamus esitatakse eelotsuse kujul.

2. Kohustuste rikkumise hagi

Selle menetluse võib algatada komisjon, kui tal on alust arvata, et mõni liikmesriik ei täida oma ELi õigusest tulenevaid kohustusi. Menetluse võib algatada ka mõni liikmesriik.

Mõlemal juhul uurib kohus, kas väited vastavad tõele, ja teeb oma otsuse. Liikmesriik, kelle vastu süüdistus esitati, peab juhul, kui tema viga leiab tõestamist, olukorra lahendama. Kui Euroopa Kohus leiab, et asjassepuutuv liikmesriik ei ole tema otsust täitnud, võib ta sellele määrata trahvi.

3. Tühistamishagi

Kui ükskõik missugune liikmesriik, nõukogu, komisjon või (teatavatel tingimustel) parlament leiab, et mõni konkreetne ELi õigusakt on ebaseaduslik, võib ta taotleda, et kohus kuulutaks selle kehtetuks.

Tühistamishagisid võivad esitada ka eraisikud, kes soovivad, et kohus tühistaks mõne konkreetse õigusakti, mis neid otseselt või kaudselt kahjustab.

Kui kohus leiab, et kõnesolevat õigusakti ei võetud vastu nõuetekohaselt või selle õiguslikuks aluseks ei ole valitud aluslepingu õige artikkel, võib ta õigusakti kehtetuks kuulutada.

4. Tegevusetushagi

Aluslepingutes on sätestatud, et Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon peavad tegema teatavatel tingimustel teatavaid otsuseid. Kui nad seda ei tee, võivad liikmesriigid, ühenduse teised institutsioonid ning (teatavatel tingimustel) eraisikud ja ettevõtjad esitada kohtule

kaebuse, et see kuulutaks taolise tegevusetuse ametlikult õigusrikkumiseks.

5. Kahju hüvitamise hagi

Iga isik või ettevõtja, kes on kandnud kahju ühenduse või selle töötajate tegevuse või tegevusetuse tagajärjel, võib esitada kahju hüvitamise hagi Esimese Astme Kohtule.

Kuidas on korraldatud kohtu töö?

Kohtuasjad registreeritakse ning igale kohtuasjale määratakse ettekandja-kohtunik ja kohtujurist.

Järgnev menetlus koosneb kahest etapist: kirjalikust ja seejärel suulisest.

Esimeses etapis esitavad kõik kaasatud pooled kirjalikult oma seisukohad ja kohtuasja ettekandja-kohtunik koostab ettekande, milles teeb nendest seisukohtadest ja kohtuasja taustast kokkuvõtte.

Siis algab teine etapp – avalik istung. Olenevalt kohtuasja olulisusest ja keerukusest võib istung toimuda kolme, viie või 13 kohtuniku või täiskogu ees. Istungil esitavad poolte advokaadid oma seisukohad kohtunikele ja kohtujuristile, kes võivad neile küsimusi esitada. Kohtujurist esitab seejärel oma arvamus, mille järel peavad kohtunikud aru ja teevad oma otsuse. Kohus ei ole kohustatud kohtujuristi arvamusega tingimata arvestama.

Kohtuotsused tehakse häälteenamusega ja kuulutatakse avalikul istungil. Eriarvamusi ei esitata. Otsus avaldatakse selle väljakuulutamise päeval.

Esimese Astme Kohtu menetlus on eelnevaga sarnane, välja arvatud asjaolu, et kohtujuristi arvamust ei kasutata.

Euroopa Kontrollikoda – rahal on väärtus

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED//	jälgida, et ELi rahalisi vahendeid kasutatakse eesmärgipäraselt
LIIKMED//	üks igast liikmesriigist
AMETIAEG//	kontrollikoja liikmed nimetatakse kuueks aastaks ja neid võib ametisse tagasi nimetada
ADDRESS//	12, rue Alcide de Gasperi, L-1615 Luxembourg
TELEFON//	(+352) 43 98-1
INTERNET//	eca.europa.eu

Kontrollikoda asutati 1975. aastal ning see asub Luxembourgis. Kontrollikoda jälgib, et Euroopa Liidu raha kasutatakse nõuetekohaselt ning võimalikult otstarbekalt liidu kodanike huvides. Kontrollikojal on õigus kontrollida iga isikut ja organisatsiooni, kes ELi rahalisi vahendeid käsutab.

Kontrollikojas on igast liikmesriigist üks liige, kelle nimetab ametisse nõukogu kuueks aastaks ja keda võib pärast ametiaja lõppu ametisse tagasi nimetada. Kontrollikoja liikmed valivad endi hulgast kolmeks aastaks presidendi, keda võib ametisse tagasi nimetada. Alates 2005. aasta jaanuarist on kontrollikoja president Hubert Weber.

Millega kontrollikoda tegeleb?

Kontrollikoja põhiülesanne on kontrollida, kas ELi eelarvet täidetakse vastavalt eeskirjadele ehk kas ELi tulud ja kulud on saadud, tehtud ja kajastatud seaduslikult, ning kindlustada, et rahalisi vahendeid kasutatakse usaldusväärse

finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt. Tema töö aitab seega tagada, et ELi süsteem töötaks ökonoomselt, tõhusalt, tulemuslikult ja avatult.

Oma ülesannete täitmiseks võib kontrollikoda uurida kõikide ELi tulude ja kuludega kokku puutuvate isikute või organisatsioonide dokumente. Kontrollikoda võib korraldada kontrollimist kohapeal. Kontrollimise tulemused kajastuvad aruannetes, milles antakse avastatud probleemidest teada komisjonile ja ELi liikmesriikide valitsustele.

Et teha oma tööd tõhusalt, peab kontrollikoda jääma sõltumatuks teistest institutsioonidest, kuid samal ajal nendega pidevalt suhtlema.

Üks kontrollikoja põhiülesandeid on aidata asutusi, kelle pädevusse kuuluvad eelarveküsimused (Euroopa Parlament ja nõukogu), esitades neile igal aastal eelmise majandusaasta aruande. Enne komisjoni eelarvetäitmise kinnitamist või tagasilükkamist vaatab parlament kontrollikoja aruande üksikasjalikult

läbi. Kui kontrollikoda jääb eelarve täitmisele rahule, saadab ta nõukogule ja parlamendile kinnituse, et Euroopa Liidu kodanike raha kasutati sihipäraselt.

Kontrollikoda teavitab ka kodanikke oma töö tulemustest, avaldades aruandeid üldist huvi pakkuvate küsimuste kohta.

Kuidas on korraldatud kontrollikoja töö?

Kontrollikojas töötab ligikaudu 800 ametnikku, nende hulgas on tõlkijaid, haldusametnikke ja audiitoreid. Audiitorid jagunevad auditirühmadesse, kus valmistatakse ette aruannete

eelnõusid, mille kohta kontrollikoda teeb oma otsuse.

Audiitorid käivad sageli kontrollreididel teistes ELi institutsioonides, liikmesriikides ja riikides, mis saavad ELilt abi. Kuigi kontrollikoda jälgib komisjoni vastutusalaselt kuuluvate rahaliste vahendite kasutamist, teevad üle 80% ELi kulutustest riiklikud ametiasutused.

Kontrollikojal endal ei ole õiguslikke volitusi. Kui audiitorid avastavad pettuse või rikkumise, teavitavad nad sellest Euroopa Pettustevastast Ametit (OLAF). OLAF on Euroopa Komisjoni osakond, millel on eristaatus, mis tagab talle täieliku sõltumatuse.

© Van Parys Media

Lehmade kõrvamärgid aitavad ELi auditiiril jälgida ELi raha kulutamist.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee – kodanikuühiskonna hääl

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED//	esindada organiseeritud kodanikuühiskonda
LIIKMED//	344
AMETIAEG//	neli aastat
KOOSOLEKUD//	Brüsselis, kord kuus
ADDRESS//	rue Belliard 99, B-1040 Brüssel
TELEFON//	(+32-2) 546 90 11
INTERNET //	eesc.europa.eu

1957. aastal Rooma lepinguga asutatud Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK) on 344 liiget – iga liikmesriigi esindajate arv sõltub üldjoontes riigi rahvaarvust. Liikmesriikide esindajate arv komitees on järgmine.

Itaalia, Prantsusmaa, Saksamaa ja Ühendkuningriik	24
Hispaania ja Poola	21
Rumeenia	15
Austria, Belgia, Bulgaaria, Kreeka, Madalmaad, Portugal, Rootsi, Tšehhi Vabariik ja Ungari	12
Iirimaa, Leedu, Slovakkia, Soome ja Taani	9
Eesti, Läti ja Sloveenia	7
Küpros ja Luksemburg	6
Malta	5
Kokku	344

Komitee on nõuandeorgan, mis annab Euroopa huvirühmade, näiteks tööandjate organisatsioonide, ametiühingute ja teiste organiseeritud kodanikuühiskonna organisatsioonide, näiteks tarbijaühingute esindajatele ametliku platvormi oma seisukohtade avaldamiseks ELi küsimustes.

ELi liikmesriikide valitsused nimetavad liikmed ametisse, kuid nad on oma tegevuses poliitiliselt sõltumatud. Liikmed nimetatakse ametisse neljaks aastaks ja neid võib pärast ametiaja lõppu ametisse tagasi nimetada.

Komitee tuleb kokku täiskoguna ning selle arutelud valmistatakse ette kuues alakomitees, mida nimetatakse sektsioonideks ja mis tegelevad konkreetsete poliitikavaldkondadega. Komitee valib kaheks aastaks endi keskelt presidendi ja asepresidendi. 2006. aasta oktoobris valiti komitee presidendiks Dimitris Dimitriadis.

Millega Majandus- ja Sotsiaalkomitee tegeleb?

Majandus- ja Sotsiaalkomiteel on kolm põhiülesannet:

- anda nõu Euroopa Parlamendile, Euroopa Liidu Nõukogule ja Euroopa Komisjonile kas nende palvel või omal algatusel;
- õhutada kodanikuühiskonda osalema rohkem ELi poliitika kujundamises;
- tugevdada kodanikuühiskonna rolli ELi mitte kuuluvates riikides ja aidata luua nõuandestruktuure.

Komitee arvamused edastatakse suurematele institutsioonidele: nõukogule, komisjonile ja Euroopa Parlamendile. Enne otsuste tegemist majandus-, sotsiaal-, regionaal- ja keskonnepoliitika valdkonnas tuleb komiteega konsulteerida. Seega on komiteel oluline roll liidu otsuste tegemise protsessis. Komitee on sillaks liidu ja tema kodanike vahel ning ta edendab suuremal osalusel ja kaasamisel põhinevat ning seega demokraatlikumat ühiskonda Euroopas.

Kes on Majandus- ja Sotsiaalkomitee liikmed?

Komitee liikmed, kes töötavad enamasti oma päritoluliikmesriigis, moodustavad kolm rühma, kes esindavad tööandjaid, töövõtjaid ning mitmesuguseid teisi majanduslikke ja sotsiaalseid huvirühmi.

Tööandjate rühma liikmed on tööstuse era- ja riigisektori, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate, kaubanduskodade, hulgi- ja jaemüügi-ettevõtjate, pangandus- ja kindlustus- ning transpordi- ja põllumajandussektori esindajad.

Töövõtjate rühmas on esindatud kõik töövõtjate kategooriad alates töölistest kuni juhtivtöötajateni. Selle rühma liikmed kuuluvad riiklikesse ametiühingutesse.

Erinevate huvide rühm esindab valitsusväliste organisatsioonide, põllumajandustootjate organisatsioonide, väikeettevõtete, kutseühinguid, kooperatiive ja mittetulundusühinguid, tarbija- ja keskkonnakaitseorganisatsioonide, teaduslike ja akadeemilisi ühendusi ning asotsiatsioone, mis esindavad peresid ja puuetega inimesi.

© Van Parys Media

Perekonna huve esindavad organisatsioonid kuuluvad nende arvukate ühiskonnagruppide hulka, kelle häält kannab edasi Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee.

Regioonide Komitee – kohalike ja piirkondlike omavalitsuste hääl

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED//	esindada piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi
LIIKMED//	344
AMETIAEG//	neli aastat
KOOSOLEKUD//	Brüsselis, aastas toimub viis täiskogu istungjärku
ADDRESS//	rue Belliard 101, B-1040 Brüssel
TELEFON//	(+32-2) 282 22 11
INTERNET//	cor.europa.eu

1994. aastal Euroopa Liidu lepinguga asutatud Regioonide Komiteesse kuulub 344 liiget. Iga ELi liikmesriigi esindajate arv sõltub üldjoontes selle rahvaarvust:

Itaalia, Prantsusmaa, Saksamaa ja Ühendkuningriik	24
Hispaania ja Poola	21
Rumeenia	15
Austria, Belgia, Bulgaaria, Kreeka, Madalmaad, Portugal, Rootsi, Tšehhi Vabariik ja Ungari	12
Iirimaa, Leedu, Slovakkia, Soome ja Taani	9
Eesti, Läti ja Sloveenia	7
Küpros ja Luksemburg	6
Malta	5
Kokku	344

Komitee on nõuandev organ, millesse kuuluvad Euroopa Liidu erinevate piirkondade ja

kohalike omavalitsuste esindajad. Regiooni-
de Komiteega peab konsulteerima enne ot-
suste tegemist regionaalpoliitika, keskkon-
nakaitse, kultuuri, hariduse ja transpordiga
seotud küsimustes – seega küsimustes, mis
on otseselt seotud kohalike või piirkondlike
omavalitsustega.

Komitee liikmed on oma kodupiirkonna koha-
like või piirkondlike omavalitsuste valitud liik-
med või olulised ametnikud. Nad määratakse
komitee liikmeks oma riigi valitsuse poolt ning
Euroopa Liidu Nõukogu nimetab nad ametisse
neljaks aastaks. Neid saab pärast ametiaja lõp-
pu ametisse tagasi nimetada. Iga riik valib oma
liikmed erineval viisil, kuid lõplikus koosseisus
peab kajastuma poliitiline ja geograafiline ta-
sakaal. Kui komitee liige kaotab oma kodustel
valimistel saadud volitused, peab ta komiteest
välja astuma.

Komitees on esindatud neli poliitilist frakt-
siooni: Euroopa Rahvapartei, Euroopa

Sotsiaaldemokraatide Partei, Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liit ning Liit Rahvusriikide Euroopa eest.

Regioonide Komitee president valitakse komitee liikmete hulgast kaheks aastaks. 2006. aastal valiti Regioonide Komitee presidendiks Michel Delebarre.

Millega Regioonide Komitee tegeleb?

Regioonide Komitee ülesanne on esitada kohalikke ja piirkondlikke seisukohti ELi õigusaktide kohta. Seisukohtade väljendamiseks esitab komitee komisjoni ettepanekute kohta aruandeid ehk arvamusi.

Komisjon ja nõukogu peavad konsulteerima Regioonide Komiteega enne otsuste tegemist küsimustes, mis puudutavad kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi. Need küsimused võivad olla seotud tööhõivepoliitika,

keskkonnakaitse, hariduse, kultuuri, kutsehariduse, noorte, energeetika, transpordi, telekommunikatsiooni ja rahvatervisega.

Esitatud loetelu ei ole lõplik. Komisjon, nõukogu ja Euroopa Parlament võivad küsida komitee arvamust ka muudes küsimustes. Komitee omalt poolt võib omal algatusel koostada arvamusi ja esitada need komisjonile, nõukogule ja parlamendile.

Kuidas on korraldatud Regioonide Komitee töö?

Igal aastal peab Regioonide Komitee viis täiskogu istungjärku, mille käigus määratakse kindlaks komitee üldine poliitika ja võetakse vastu arvamusi.

Komiteel on kuus komisjoni, mis tegelevad erinevate poliitikalavaldkondadega ja valmistavad ette arvamusi täiskogu istungjärgul arutamiseks.

Regioonide Komitee peamisi eesmärke on teha kutseõpe ja elukestev õpe kättesaadavaks kogu Euroopas.

Euroopa Investeerimispank – majandusarengu rahastaja

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED//	rahastada majandusarengut
LIIKMED//	ELi liikmesriigid direktorite nõukogus 28 liiget, halduskomitees 9 liiget
ADDRESS//	100, boulevard Konrad Adenauer, L-2950 Luxembourg
TELEFON//	(+352) 43 79-1
INTERNET//	www.eib.org

Euroopa Investeerimispank (EIP) loodi 1958. aastal Rooma lepinguga. EIP peamine ülesanne on investeerida raha Euroopa ühishuvi edendavatesse projektidesse (näiteks raudteede, maanteede, lennujaamade ehitus või keskkonnakaitseprojektid). Pank rahastab ka väikeettevõtete investeeringuid ELis ning majandusarengut kandidaatriikides ja arengumaades.

Alates jaanuarist 2000 on EIP president Philippe Maystadt.

Millega investeerimispank tegeleb?

EIP on mittetulunduslik, ELi eelarvest sõltumatu, isemajandav institutsioon. EIPd rahastatakse laenudega rahaturgudel. Panga aktsionärid, kelleks on Euroopa Liidu liikmesriigid, märgivad ühiselt panga kapitali, kusjuures iga riigi panus peegeldab tema majanduslikku kaalu liidus.

Niisugune liikmesriikide toetus annab EIP-le kapitaliturgudel maksimaalse krediidiriskireitingu (AAA), mistõttu võib ta võtta väga soodsatel tingimustel mahukaid laene. See omakorda võimaldab pangal investeerida avaliku huvi projektidesse, mis muidu laenu ei saaks või peaksid laenama kallimalt.

Projektid, millesse pank investeerib, valitakse välja hoolikalt.

Panga prioriteetsed toetusvaldkonnad ELis on järgmised:

- ühtekuuluvus ja lähenemine;
- väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad;
- keskkonnasäästlikkus;
- innovatsioon;
- üleeuroopaliste transpordivõrkude arendamine;
- säästlik, konkurentsivõimeline ja turvaline energeetika.

Väljaspool ELi toetab investeerimispank ELi arengu- ja koostööpoliitikat kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides, Vahemere riikides ja Ida-Euroopas (sealhulgas Venemaal) ehk riikides, mis on hõlmatud ELi naabrusspoliitikaga, ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikides, Aasias ja Ladina-Ameerikas. Nendele riikidele laenu andmisel keskendutakse järgmistele eesmärkidele:

- erasektori arendamine;
- infrastruktuuri arendamine;
- energia varustuskindluse suurendamine;
- keskkonnasäästlikkuse suurendamine.

Lisaks on EIP Euroopa Investeerimisfondi suuraksionär. Euroopa Investeerimispanka ja Euroopa Investeerimisfondi nimetatakse koos EIP rühmaks. Fond rahastab riskikapitali investeringuid ja annab tagatisi väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele. Fond ei anna laenu otse äriühingutele ega tee otseinvesteringuid. Fond toimib koostöös pankade või teiste finantsvahendajatega, tagades väikeettevõtjate laene.

Fond tegutseb Euroopa Liidu liikmesriikides ja kandidaatriikides.

Kuidas on korraldatud investeerimispanka töö?

EIP on sõltumatu institutsioon. Ta teeb ise oma laenude võtmise ja andmise otsused, võttes arvesse iga projekti eeliseid ja võimalusi rahaturgudel. Igal aastal esitab ta oma tegevusaruande.

Pank teeb koostööd ELi institutsioonidega. Näiteks osalevad tema esindajad Euroopa Parlamendi komisjonides ning EIP president võtab osa nõukogu istungitest, kui kohtuvad ELi liikmesriikide majandus- ja rahandusministrid.

Otsuseid teevad pangas kolm organit.

- Juhatajate nõukogu koosneb kõikide liikmesriikide ministritest (tavaliselt rahandusministritest). Nõukogu määrab kindlaks panga üldise laenupoliitika, kinnitab bilansi ja aastaaruande, lubab pangal rahastada projekte väljaspool ELi ja teeb kapitali suurendamise otsuseid.
- Direktorite nõukogu kinnitab laenu andmise ja võtmise tehingud ning jälgib, et panga juhtimine toimiks tõhusalt. Kõnealune nõukogu koosneb 28 liikmest – üks igast liikmesriigist ning üks Euroopa Komisjoni nimetatud liige.
- Halduskomitee on panga täistööajaga juhtkond. Komitee tegeleb panga igapäevase juhtimisega. Halduskomiteel on üheksa liiget.

Euroopa Investeerimispank laenas Tšehhi Vabariigile raha parema üleujutuste vastase kaitse saavutamiseks.

Euroopa Keskpank – euro haldaja

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED//	euroala hindade stabiilsuse säilitamine ja rahapoliitika juhtimine
LIIKMED//	nõukogus 19, üldnõukogus 29, juhatuses 6
ADDRESS//	Kaiserstrasse 29, D-60311 Maini-äärne Frankfurt
TELEFON//	(+49) 691 34 40
INTERNET//	www.ecb.eu

Euroopa Keskpank (EKP) asutati 1998. aastal. Pank asub Saksamaal Maini-äärses Frankfurdis. Keskpanga ülesanne on ELi ühisraha (euro) haldamine ning hindade stabiilsuse tagamine enam kui kahe kolmandiku ELi kodaniku jaoks, kes kasutavad eurot. EKP vastutab ka euroala rahapoliitika kujundamise ja elluviimise eest.

Oma ülesannete täitmiseks töötab EKP Euroopa Keskpankade Süsteemina (EKPS). Riigid, kes on tänaseks eurole üle läinud, moodustavad koos euroala. Nende riikide keskpangad moodustavad koos Euroopa Keskpangaga eurosüsteemi.

EKP on oma tegevuses sõltumatu. Ei EKP, Euroopa Keskpankade Süsteemi kuuluvad liikmesriikide keskpangad ega ükski nende pankade otsustusorganite liige tohi küsida ega järgida ühegi teise asutuse juhtnööre. ELi institutsioonid ja liikmesriikide valitsused

peavad sellest põhimõttest kinni pidama ega tohi püüda mõjutada EKPd või riiklikke keskpanku.

2003. aasta novembris sai EKP presidendiks Jean-Claude Trichet.

Millega Euroopa Keskpank tegeleb?

Üks EKP põhiülesandeid on hoida hindade stabiilsust euroalas, s.t tagada, et inflatsioon euro ostujõudu ei kahjustaks. EKP püüab tagada, et iga-aastane tarbijahinnaindeksi tõus oleks keskpikas perspektiivis alla 2%, kuid selle lähedal.

Selleks kehtestab pank majandus- ja rahandusarengu analüüsi põhjal intressi viitemäärad. Pank tõstab intressimäärasid, kui ta soovib inflatsiooni ohjeldada, ja alandab neid, kui tema arvates on inflatsioonirisk väike.

Kuidas on korraldatud Euroopa Keskpanka töö?

Euroopa Keskpanka juhatuse ülesanne on viia ellu rahapoliitikat, mille on kindlaks määranud panga nõukogu (vt allpool), ning jagada juhtnõore riiklikele keskpankadele. Ta valmistab ka ette panga nõukogu koosolekuid ja vastutab EKP igapäevase juhtimise eest.

Juhatusse kuuluvad EKP president, asepresident ja veel neli liiget, kes kõik nimetatakse ametisse euroala riikide presidentide või peaministrite vastastikusel kokkuleppel. Juhatuse liikmed nimetatakse ametisse kaheksaks aastaks ja nende ametiaega ei pikendata.

Panga nõukogu on Euroopa Keskpanka kõrgeim otsuseid tegev organ. Sellesse kuuluvad kuus juhatuse liiget ja euroala keskpankade presidendid. Seda juhib EKP president. Nõukogu esmane ülesanne on määrata kindlaks euroala rahapoliitika ja eelkõige intressimäärad, millega kommerts pangad võivad keskpangalt raha laenata.

Üldnõukogusse kuuluvad Euroopa Keskpanka president ja asepresident ning ELi kõigi 27 liikmesriigi keskpankade presidendid. Üldnõukogu aitab kaasa EKP nõuandvale ja koordineerivale tegevusele ning aitab ette valmistada euroala edasist laienemist.

- ELi riigid, kus on 2008. aasta jaanuari seisuga käibel euro: Austria, Belgia, Hispaania, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küpros, Luksemburg, Madalmaad, Malta, Portugal, Prantsusmaa, Saksamaa, Sloveenia ja Soome.
- ELi riigid, kus euro ei ole käibel: Bulgaaria, Eesti, Leedu, Läti, Poola, Rootsi, Rumeenia, Slovakkia, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik.

Euroopa ombudsman – kaebuste uurija

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED//	haldusomavoli juhtumite avastamine ja lahenduste pakkumine
AMETIAEG//	viis aastat; ametiaega võib pikendada
ADDRESS//	1, avenue du Président Robert Schuman, B.P. 403 F-67001 Strasbourg
TELEFON//	(+33) 388 17 23 13
INTERNET//	ombudsman.europa.eu

Euroopa ombudsmani (õigusvahemehe) ametikoht loodi Euroopa Liidu lepinguga 1992. aastal. Ombudsman on vahendajaks kodaniku ja ELi ametiasutuste vahel. Tal on õigus vastu võtta ja uurida ELi kodanike, ettevõtjate ja organisatsioonide ning ükskõik millises ELi liikmesriigis elava või asuva isiku kaebusi.

Ombudsmani valib Euroopa Parlament viieks aastaks, mis vastab parlamendi ametiajale, ning tema ametiaega võib pikendada. 2003. aasta aprillis asus Euroopa ombudsmani ametisse Nikiforos Diamandouros ning 2005. aasta jaanuaris valiti ta ametisse ka järgneviks viieks aastaks.

Millega ombudsman tegeleb?

Ta uurib haldusomavoli Euroopa institutsioonides ja teistes ELi organites. Haldusomavoli tähendab halba haldust või tegevusetust ehk teiste sõnadega olukorda, kus mõni ELi institutsioon jätab midagi tegemata, mida ta oleks pidanud tegema, või teeb midagi valesti või

teeb midagi, mida ta ei oleks pidanud tegema. Mõned näited:

- ebaõiglus;
- diskrimineerimine;
- võimu kuritarvitamine,
- teabe vähesus või selle andmisest keeldumine;
- põhjendamatu viivitus;
- ebaõiged menetlused.

Ombudsman viib uurimise läbi omal algatusel või kaebuse alusel. Ta on oma tegevuses täielikult sõltumatu ja erapooletu. Ta ei küsi ega võta vastu juhtnööre üheltki valitsuselt ega organisatsioonilt.

Kuidas ombudsmanile kaebust esitada?

Kui soovite esitada kaebust teile osaks saanud mõne ELi institutsiooni või asutuse haldusomavoli kohta, tuleb kõigepealt võtta ühendust asjaomase institutsiooni või asutusega, kasutades tavalisi halduslikke kanaleid, ning püüda nõnda olukorda lahendada.

Kui see ei anna tulemusi, võite kaevata Euroopa ombudsmanile.

Kaebus tuleb esitada ombudsmanile kahe aasta jooksul alates kuupäevast, mil te haldusomavolist teada saite. Te peate nimetama selgelt, kes te olete, millise institutsiooni või asutuse ja millise probleemi üle kaebate. Te võite paluda, et kaebus jääks salastatuks.

Kui soovite tutvuda kaebuse esitamise praktiliste üksikasjadega, külastage ombudsmani veebilehte ombudsman.europa.eu

Milline võib olla tulemus?

Juhul kui ombudsman ei saa teie kaebust uurida, näiteks kui selle kohta on juba algatatud kohtuasi, võib ta teile soovitada mõne muu asutuse, kes võiks teid aidata.

Kaebuse lahendamiseks piisab teinekord, kui ombudsman teavitab asjaomast institutsiooni või asutust. Juhul kui probleemi ei õnnestu uurimise käigus lahendada, püüab ombudsman olukorra lahendamisel jõuda teid rahuldava vastastikuse kokkuleppeni.

Kui ka see ei õnnestu, võib ombudsman esitada ettepaneku olukorra lahendamiseks. Kui asjaomane institutsioon ettepanekuga ei nõustu, võib ombudsman koostada eriaruande Euroopa Parlamendile, kes siis vajadusel võtab kasutusele vastavad poliitilised abinõud.

Igal aastal esitab ombudsman Euroopa Parlamendile aruande tehtud töö kohta.

© Van Parys Media

Kui teie murele ei pöörata vajalikku tähelepanu, tuleb appi ombudsman.

Euroopa andmekaitseinspektor – isikuandmete puutumatus kaitsja

OLULINE TEAVE

ÜLESANDED//	kaitsta ELi institutsioonides töödeldavate isikuandmete puutumatus
AMETIAEG//	viis aastat; ametiaega võib pikendada
ADDRESS//	rue Wiertz 60, MO 63, B-1047 Brüssel
TELEFON//	(+32-2) 283 19 00
INTERNET //	edps.europa.eu

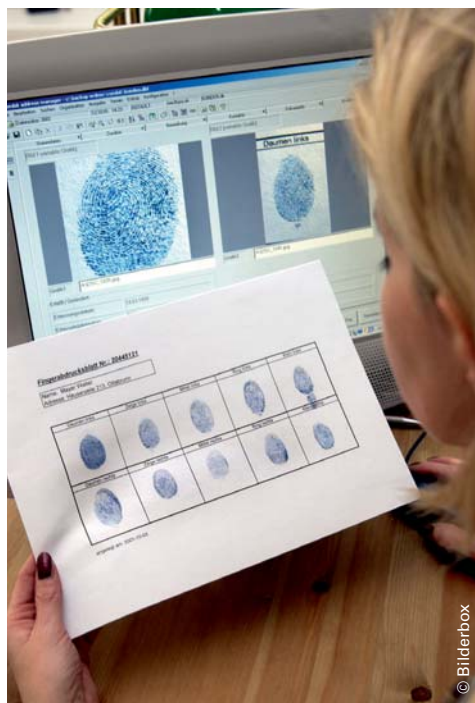
Euroopa andmekaitseinspektori ametikoht loodi 2001. aastal. Andmekaitseinspektori ülesanne on tagada, et ELi institutsioonid ja asutused austaksid isikuandmeid töödeldes inimeste õigust eraelu puutumatusse.

Millega andmekaitseinspektor tegeleb?

ELi institutsioonid ja asutused, kes töötlevad isikuandmeid, mille alusel on võimalik isikuid tuvastada, peavad austama inimeste õigust eraelu puutumatusse. Andmekaitseinspektor jälgib, et see oleks tagatud.

Isikuandmete töötlemine hõlmab andmete kogumist, salvestamist ja säilitamist, nende uut läbivaatamist, saatmist või avaldamist teistele isikutele, samuti andmete salastamist, kustutamist või hävitamist.

Nende tegevustega on seotud ranged eraelu puutumatus käsitlevad nõuded. Näiteks ei tohi ELi institutsioonid üldjuhul töödelda isikuandmeid, milles avalduksid rassiline või

© Bilderbox

Euroopa andmekaitseinspektor kontrollib, et ebaseaduslikelt sisseandajatelt ja varjupaigataotlejatelt sõrmejälgede võtmisel ei rikutaks nende õigust eraelu puutumatusse.

etniline päritolu, poliitilised, religioossed või filosoofilised veendumused või kuuluvus ametiühingusse.

Euroopa andmekaitseinspektor teeb isikuandmete puutumatuse tagamiseks vajalike eeskirjade rakendamisel koostööd kõikide ELi institutsioonide ja asutuste andmekaitseinspektoritega.

Euroopa andmekaitseinspektor annab nõu kõigis isikuandmete töötlemisega seotud küsimustes: nii nendes, mis on seotud isikuandmete töötlemisega ELi institutsioonides ja asutustes, kui ka nendes, mis on seotud uute õigusaktide eelnõudega. Andmekaitseinspektor teeb koostööd ELi liikmesriikide andmekaitseasutustega ning teiste selles valdkonnas tegutsevate institutsioonidega.

2004. aastal nimetati Euroopa andmekaitseinspektoriks Peter Johan Hustinx.

Kuidas saab andmekaitseinspektor teid aidata?

Kui teil on põhjust arvata, et ELi institutsioonid on rikkunud teie õigust eraelu puutumatusele, peaksite te kõigepealt pöörduma teie andmete töötlemise eest vastutavate isikute poole. Kui te ei ole saanud tulemusega rahul, peaksite võtma ühendust vastava andmekaitseinspektoriga (inspektorite nimed on kättesaadavad Euroopa andmekaitseinspektori veebilehel). Te võite esitada ka kaebuse Euroopa andmekaitseinspektorile, kes uurib teie kaebust ning annab võimalikult kiiresti teada uurimise tulemustest. Euroopa andmekaitseinspektor saab näiteks nõuda asjaomaselt institutsioonilt või asutuselt ebaseaduslikult töödeldud isikuandmete parandamist, salastamist, kustutamist või hävitamist.

Juhul kui te ei nõustu andmekaitseinspektori otsusega, võite esitada kaebuse Euroopa Kohtule.

Ametid

Ametid ei ole ELi institutsioonid, vaid asutused, mis on asutatud vastavalt ELi konkreetsetele õigusaktidele ja millel on konkreetsed ülesanded. Mitte kõikide ELi ametite ametlikes nimetustes ei sisaldu sõna „amet“, mõned neist on näiteks keskused, rahastud, instituudid, agentuurid või rakendusametid.

Eurojust

Asukoht: Haag, Madalmaad
eurojust.europa.eu

Eurojusti ülesanne on aidata kaasa ELi liikmesriikide uurijate ja prokuröride koostööle võitluses piiriüleste kuritegudega. Eurojustil on oluline roll teabevahetuses ja isikute väljaandmises.

Euroopa Elu- ja Töötõingimuste Parandamise Fond (Eurofound)

Asukoht: Dublin, Iirimaa
eurofound.europa.eu

Fond koondab teavet sotsiaalpoliitiliste küsimuste kohta, sealhulgas töö- ja elutingimused, majandus-suhted ja -partnerlus ning sotsiaalse ühtekuuluvuse küsimused.

Euroopa GNSS Järelevalveamet (GSA)

Asukoht: Brüssel, Belgia (ajutine peakorter)
gsa.europa.eu

Ameti ülesanne on juhtida Euroopa satelliitnavigatsiooni programme (Galileo ja EGNOS), mis tagavad Euroopale suutlikkuse ja kõige uuema tehnoloogia olemasolu selles valdkonnas.

Euroopa Kaitseagentuur (EDA)

Asukoht: Brüssel, Belgia
eda.europa.eu

Euroopa Kaitseagentuuri ülesanne on aidata edendada ühtsust ja vältida killustatust Euroopa kaitse- ja julgeolekuvõimes, sealhulgas relvastuse ja kaitsevarustuse hankimisel, teadusuuringutes ja sõjalistes operatsioonides.

Euroopa Kemikaaliamet (ECHA)

Asukoht: Helsingi, Soome
ec.europa.eu/echa

Euroopa Kemikaaliamet tegeleb ELi kemikaalide registreerimissüsteemi (REACH – kemikaalide registreerimine, hindamine, autoriseerimine ja piiramine) tehniliste, teaduslike ja haldusküsimustega.

Euroopa Keskkonnaagentuur (EEA)

Asukoht: Kopenhaagen, Taani
eea.europa.eu

Euroopa Keskkonnaagentuuri ülesanne on jagada poliitikutele ja avalikkusele teavet säästva arengu ja Euroopa keskkonnaseisundi parandamise edendamiseks.

Euroopa Koolitusfond (ETF)

Asukoht: Torino, Itaalia
etf.europa.eu

Euroopa Koolitusfond aitab parandada kutseõpet ELi mitte kuuluvates riikides, peamiselt Vahemere riikides, Ida-Euroopas ja Venemaal.

Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus (Cedefop)

Asukoht: Thessaloníki, Kreeka
cedefop.europa.eu

Keskuse ülesanne on kutsehariduse ja -õppe edendamine. See on teadmiste levitamise ja hariduspoliitika kujundamise toetamise keskus.

Euroopa Lennundusohutusamet (EASA)

Asukoht: Köln, Saksamaa
easa.europa.eu

Euroopa Lennundusohutusamet edendab ohutuse ja keskkonnakaitse kõrgeimate standardite rakendamist ELi tsiviillennunduses ning teostab lennukite ja lennukiosade sertifitseerimist.

Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus (CdT)

Asukoht: Luxembourg
cdt.europa.eu

Keskus osutab tõlketeenuseid konkreetsetele valdkondadele keskendunud ELi ametitele.

Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituut (EUISS)

Asukoht: Pariis, Prantsusmaa
www.iss-eu.org

Instituudi eesmärk on aidata luua ühist Euroopa julgeolekukultuuri, rikastada strateegilisi arutelusid ja edendada liidu julgeolekuhuve.

Euroopa Liidu Liikmesriikide Välispiiridel Tehtava Operatiivkoostöö Juhtimise Euroopa Agentuur (Frontex)

Asukoht: Varssavi, Poola
frontex.europa.eu

Agentuuri ülesanne on aidata ELi liikmesriikidel järjekindlalt rakendada ELi eeskirju välispiiride kontrollimisel ja ebaseaduslikult sisseäänanute tagasitoetamisel nende päritoluriikidesse.

Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA)

Asukoht: Viin, Austria
fra.europa.eu

Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet kogub ja levitab objektiivset ja võrreldavat teavet põhiõiguste küsimustes ning annab nõu, kuidas neid õigusi kasutada. Tegemist võib olla rassismi ja ksenofoobiaga, kuid ka teiste põhiõigustega.

Euroopa Liidu Satelliidikeskus (EUSC)

Asukoht: Torrejón de Ardoz, Hispaania
www.eusc.europa.eu/

Keskus kogub ja analüüsib maavaatlussatelliididelt saadud andmeid ja kujutisi. Saadud teavet kasutatakse ELi välis- ja julgeolekupoliitika prioriteetide toetamiseks ja humanitaartegevuseks.

Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EMSA)

Asukoht: Lissabon, Portugal
emsa.europa.eu

Euroopa Meresõiduohutuse Amet annab komisjonile ja ELi liikmesriikidele tehnilist ja teaduslikku nõu, kuidas parandada meresõiduohutust ja -julgeolekut ning vältida merereostust.

Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA)

Asukoht: Lissabon, Portugal
emcdda.europa.eu

Keskus koondab objektiivset, usaldusväärset ja võrreldavat teavet uimastite ja uimastisõltuvuse kohta, et aidata poliitikutel tuvastada üldisi probleeme ja seada eesmärged.

Euroopa Politseiamet (Europol)

Asukoht: Haag, Madalmaad
www.europol.europa.eu

Europoli eesmärk on parandada ELi liikmesriikide õiguskaitseorganite töö tõhusust ja omavahelist koostööd võitluses rahvusvahelise organiseeritud kuritegevusega.

Euroopa Politseikolledž (CEPOL)

Asukoht: Bramshill, Ühendkuningriik
cepol.net

Kolledžis koolitatakse ELi vanempolitseiametnikke ning koostatakse õppekavasid keskastme politseiametnikele, pannes erilist rõhku võitlusele piiriülese kuritegevuse vastu.

Euroopa Raudteeagentuur (ERA)

Asukoht: Lille/Valenciennes, Prantsusmaa
www.era.europa.eu

Euroopa Raudteeagentuuri ülesanne on töötada välja raudteede turvalisuse ühtsed põhimõtted ja raudteede riskasutatavuse ühtsed standardid, et luua järk-järgult Euroopa ühine raudteevõrk.

Euroopa Ravimiamet (EMA)

Asukoht: London, Ühendkuningriik
emea.europa.eu

Euroopa Ravimiamet annab komisjonile nõu, millal inimestele ja loomadele mõeldud ravimid on valmis müügiks ELi turul. Amet hindab kahjulikke mõjusid ja annab teaduslikku nõu.

Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut

Asukoht: Vilnius, Leedu

Uus instituut edendab soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist, ning toetab diskrimineerimisvastast võitlust.

Euroopa Toiduohutusamet (EFSA)

Asukoht: Parma, Itaalia
efsa.europa.eu

Amet annab komisjonile ja avalikkusele sõltumatut teaduslikku nõu toiduohutuse ning toiduahelas „talust toidulauale“ esinevate riskide kohta.

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur (EU-OSHA)

Asukoht: Bilbao, Hispaania
osha.europa.eu

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur koondatakse tööohutuse ja töötervishoiu alast teavet ja suurendab teadlikkust selles valdkonnas, pannes suurt rõhku tõhusa ennetuskultuuri loomisele.

Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA)

Asukoht: Iráklio (Kreeta), Kreeka
enisa.europa.eu

Euroopa Võrgu- ja Infoturbeameti ülesanne on aidata tagada teabevõrkude ja neis sisalduvate andmete turvalisust. Selleks kogub ta teavet, teostab riskianalüüsi, suurendab teadlikkust ja edendab valdkonna parimat tava.

Euroopa Ülesehitusamet (EAR)

Asukoht: Thessaloníki, Kreeka
ear.europa.eu

Euroopa Ülesehitusameti ülesandeks on juhtida ELi programme, millega antakse ülesehitusabi sõjas kahjustada saanud riikidele Balkani piirkonnas ning toetatakse nende majanduslikku ja sotsiaalset arengut.

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (ECDC)

Asukoht: Stockholm, Rootsi
ecdc.europa.eu

Keskuse ülesanne on tuvastada ja hinnata olemasolevaid ning võimalikke ohte inimestevisele, mis tulenevad sellistest nakkushaigustest nagu gripp, SARS ja HIV/AIDS, ning anda nende kohta teavet.

Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutus (EACEA)

Asukoht: Brüssel, Belgia
eacea.ec.europa.eu

Täitevasutus tegeleb noorte, üliõpilaste ja õpetajate programme ning kultuuri- ja meediaalast tegevust rahastavate ELi programmide praktiliste aspektidega.

Rahvatervise Programmi Täitevamet (PHEA)

Asukoht: Luksemburg
ec.europa.eu/phea

Rahvatervise Programmi Täitevamet tegeleb rahvatervise projekte rahastavate ELi toetusprogrammide praktiliste aspektidega ning annab programmide tulemuste põhjal tagasisidet rahvatervisega tegelevatele huvirühmadele ja poliitikutele.

Siseturu Ühtlustamise Amet (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) (OHIM)

Asukoht: Alicante, Hispaania
oami.europa.eu

Ameti ülesanne on registreerida kaubamärke ja tööstusdisainilahendusi, mis hakkavad kehtima terves Euroopas. See süsteem eksisteerib paralleelselt ELi liikmesriikide riiklike registreerimissüsteemidega.

Ühenduse Kalanduskontrolli Agentuur (CFCA)

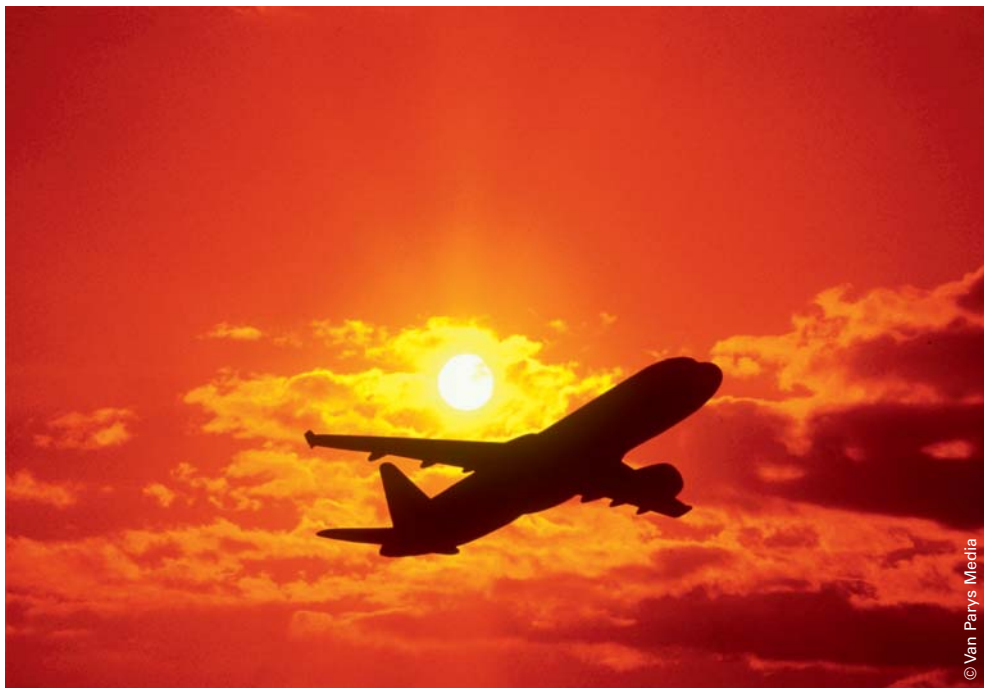
Asukoht: Vigo, Hispaania (ajutine peakorter: Brüssel, Belgia)
ec.europa.eu/cfca/index_en.htm

Ühenduse Kalanduskontrolli Agentuur edendab ja kooskõlastab ühise kalanduspoliitika eeskirjade tõhusat ja ühtset täitmist, eriti kalavarude kaitse valdkonnas.

Ühenduse Sordiamet (CPVO)

Asukoht: Angers, Prantsusmaa
www.cpvo.europa.eu

Ühenduse Sordiameti ülesanne on hallata sordikaitse õiguste süsteemi, mis on üks taimedega seotud tööstusomandi vorm. Need õigused kehtivad kas 25 või 30 aastat, olenevalt taime liigist.

Euroopa Komisjon

Kuidas Euroopa Liit toimib

Euroopa Liidu institutsioonide teatmik

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus

2008 – 46 lk – 16,2 × 22,9 cm

ISBN 92-79-03655-6

Euroopa Liit (EL) on ainulaadne. EL ei ole föderatsioon nagu Ameerika Ühendriigid, sest liidu liikmesriigid säilitavad oma rahvusliku sõltumatuse ja suveräänsuse. See ei ole ka ainult valitsustevaheline organisatsioon nagu ÜRO, sest liidu liikmesriigid ühendavad osa oma suveräänsusest, olles koos tugevamad ja mõjukamad kui ükski.

Suveräänsuse ühendamine tähendab, et liikmesriigid teevad otsuseid ühiste institutsioonide – ELi kodanike valitud Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide valitsusi esindava nõukogu – kaudu. Oma otsused teevad need institutsioonid Euroopa Komisjoni ettepanekute põhjal, milles on esindatud ELi kui terviku huvid. Kuid kuidas iga üksik institutsioon toimib? Kuidas toimib nendevaheline koostöö? Kes vastutab mille eest?

Käesolevast brošüürist leiab nendele küsimustele lihtsad selgitused. Lühidalt kirjeldatakse ka ELi tegevusse kaasatud asjaomaseid ameteid ja teisi asutusi. Teatmiku eesmärk on tutvustada ELi otsuste tegemise süsteemi.

Lisateave Euroopa Liidu kohta

Online

Teave on kõigis Euroopa Liidu ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil europa.eu

Külastage meid

Üle kogu Euroopa leidub sadu kohalikke ELi teabekeskusi. Lähima keskuse aadressi leiate veebilehelt europedirect.europa.eu

Helistage või kirjutage meile

Europe Direct on teenus, mis aitab leida vastuseid Euroopa Liiduga seonduvatele küsimustele. Helistage tasuta telefoniliinil 00 800 6 7 8 9 10 11 (telefoniautomaadist väljaspool ELi helistades (+32) 2999 696) või saatke e-kiri europedirect.europa.eu kaudu

Lugemist Euroopa kohta

Trükised ELi kohta vaid hiireklõpsu kaugusel EU Bookshopi veebilehel bookshop.europa.eu

Eestikeelset teavet ja väljaandeid Euroopa Liidu kohta leiate:

Euroopa Komisjoni esindus Eestis

Rävala 4, Euroopa Liidu maja
10143 Tallinn
Tel: (+372) 6264 400
Faks: (+372) 6264 401
E-post: COM-REP-TLL@ec.europa.eu
www.euroopaliiit.ee

Euroopa Parlamendi infobüroo Eestis

Rävala 4, Euroopa Liidu maja
10143 Tallinn
Tel: (+372) 6306 969
Faks: (+372) 6306 968
E-post: eptallinn@europarl.europa.eu
www.europarl.ee/

Rahvusraamatukogu

Euroopa Liidu infokeskus
Tõnismägi 2
15189 Tallinn
Tel: (+372) 6307 330
Faks: (+372) 6451 997
E-post: elik@nlib.ee

Eurotelefon

Tel: 0 800 3330
E-post: info@eurotelefon.ee

Tartu Ülikooli Raamatukogu eurodokumentatsiooni keskus

W. Struve 1
50091 Tartu
Tel: (+372) 7375 780
E-post: paring@utlib.ee
www.euroinfo.ee/

Audentese Ülikooli eurodokumentatsiooni keskus

Tondi B4
11316 Tallinn
Tel: (+372) 6996 596
Faks: (+372) 6996 600
E-post: ylkool@udentes.ee

Eesti Kaubandus- ja Tootuskoja euroinfo keskus

Toom-Kooli 17
10130 Tallinn
Tel: (+372) 6448 079
Faks: (+372) 6460 245
E-post: info@koda.ee
www.koda.ee/euroinfokeskus/

Europe Directi Eesti infopunktide kontaktandmed:

Tallinna infopunkt

Eesti Rahvusraamatukogu
Tõnismägi 2
15189 Tallinn
Tel: (+372) 6307 466
Faks: (+372) 6451 997
E-post: edir@nlib.ee
elik.nlib.ee/europedirect

Lõuna-Eesti infopunkt

Tartu Ülikooli Raamatukogu
W. Struve 1
50091 Tartu
Tel: (+372) 7375 725
Faks: (+372) 7375 725
E-post: edl@euroinfo.ee
www.euroinfo.ee/fed

Kesk-Eesti infopunkt Paldis

Järva maavalitsus
Rüütli 25
72713 Paldis
Tel: (+372) 3859 662
Faks: (+372) 3850 519
E-post: edir@jarvamv.ee
www.jarvamv.ee

Pärnumaa infopunkt

Pärnu maavalitsus
Akadeemia 2
80088 Pärnu
Tel: (+372) 4479 739
Faks: (+372) 4479 735
E-post: edir@parnumaa.ee
www.mv.parnu.ee/

Kuidas Euroopa Liit toimib

Euroopa Liidu institutsioonide teatmik

NA-AK-06-482-ET-C

ET

Euroopa Liit (EL) on ainulaadne. EL ei ole föderatsioon nagu Ameerika Ühendriigid, sest liidu liikmesriigid säilitavad oma rahvusliku sõltumatuse ja suveräänsuse. See ei ole ka ainult valitsustevaheline organisatsioon nagu ÜRO, sest liidu liikmesriigid ühendavad osa oma suveräänsusest, olles koos tugevamad ja mõjukamad kui ükski.

Suveräänsuse ühendamise tähendab, et liikmesriigid teevad otsuseid ühiste institutsioonide – ELi kodanike valitud Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide valitsusi esindava nõukogu – kaudu. Oma otsused teevad need institutsioonid Euroopa Komisjoni ettepanekute põhjal, milles on esindatud ELi kui terviku huvid. Kuid kuidas iga üksik institutsioon toimib? Kuidas toimib nendevaheline koostöö? Kes vastutab mille eest?

Käesolevast brošüürist leiab nendele küsimustele lihtsad selgitused. Lühidalt kirjeldatakse ka ELi tegevusse kaasatud asjaomaseid ameteid ja teisi asutusi. Teatmiku eesmärk on tutvustada ELi otsuste tegemise süsteemi.

